

Glasnik

Medicinskog fakulteta u Splitu

ISSN 1846-7946
Vol. 4, br. 1, ožujak 2011.

Vjerovali ili ne:

Studenti Dentalne medicine imaju žive pacijente

Studenti Medicine izlaze vani (ali samo kad je brucošijada)

Neke vježbe studenti žele ponavljati

Profesionalno ogovaranje negativan je primjer studentima

Studentska urednica *Glasnika*

Slavica Jurić

Na početku novoga broja *Glasnika* zadovoljstvo mi je pozdraviti vas kao nova studentska urednica. Nakon što je moj kolega i prijatelj Andrija Babić postao predsjednikom Studentskoga zbora, ja sam zauzela njegovo mjesto. Također, želim se zahvaliti glavnoj urednici, docentici Livi Puljak, i ostalim članovima Uredništva na ukazanom povjerenju. Čast mi je što sam postala dio vašega tima.

U ruci držite sedmi službeni broj *Glasnika*, do sada najveći. Mnogo je truda uloženo da bi svatko od vas (i nas) pronašao nešto što ga zanima. Uz sve obveze koje imamo, dali smo sve od sebe kako bismo sadržaj učinili što zanimljivijim. Moram naglasiti da su se studenti ovoga puta potrudili, tako da imamo dosta studentskih članaka. U ime Uredništva, zahvaljujem svima koji su doprinijeli izlasku novoga broja.

Kako je u prošlom broju naša glavna urednica navela, u *Glasniku* nemamo profesionalno novinarsko osoblje. Ipak, ostali članovi Uredništva stječu svoje novinarsko iskustvo dvije godine, a ja se sada prvi put susrećem s ovim poslom. Nadam se da mi nećete zamjeriti ako sam izostavila neki važni događaj vrijedan članka u *Glasniku*.

Ako imate bilo kakve želje ili ideje o čemu biste voljeli čitati u idućem broju, svakako bih voljela da nam se javite na našu adresu glasnik@mefst.hr.

Slavica Jurić

Doživjeti stotu

Uredništvo

Krajem 2010. naš je *Glasnik* napunio 3. rođendan. Ulaškom u novu godinu *Glasnikova* života Uredništvo je odlučilo napraviti promjenu u hodogramu objavljivanja (koja lijepa riječ – hodogram!) pa će tako *Glasnik* u budućnosti izlaziti za Dan fakulteta (26. ožujka) i početkom akademske godine (u listopadu). Proslava Dana fakulteta dobra je prigoda da se prisjetimo fakultetskih zbivanja i svih naših uspjeha koje *Glasnik* marno dokumentira, a na početku akademske godine zgodno je da novi broj *Glasnika* dočeka bruceše.

Za razliku od maloga rođendana *Glasnika*, 13. veljače 2011. Hajduk je proslavio svoj 100. rođendan. Znanstveno najuzbudljiviji trenutak vezan uz Hajdukov rođendan jest znanstveni članak koji su dr. Dario Sambunjak, direktor hrvatskoga Cochrane ogranka i dr. Jurica Rakić, Hajdukov liječnik, objavili u *Croatian Medical Journalu*, a u kojem pišu o ozljedama nogometaša i dokazima iz literature koji nogometnim liječnicima mogu pomoći u prevenciji i liječenju ozljeda. Nadamo se da će Hajduk uz pomoć medicine utemeljene na dokazima uistinu živjeti vječno, a *Glasniku* želimo da doživi stotu kao i Hajduk.

Livia
glavna urednica

Slavica Jurić Studentska urednica Glasnika	02		
Livia Puljak Doživjeti stotu	02	26	Zoran Valić Studij Medicine na engleskom jeziku u Splitu
Kazalo	03	26	Matko Marušić Puno smo napravili, a možemo još i više: Split kao svjetski centar izvrsnosti u medicini
Iva Gadžo, Anita Meštrović, Katarina Madunić Studenti Dentalne medicine napokon u akciji - „Al` vi imate žive pacijente?“	04	28	Katarina Vukojević Priljev mozgova na Fakultet: Marija Raguž
Ana Koceić i Emilija Ledina Zubić vila očarala splitske vrtiće	05	29	Dalibora Behmen Intervju Ozren Polašek
Domagoj Marković Splitski CroMSIC u „mRAK“ kampanji	06	31	Zemunik Tatijana Cambridge je idealno mjesto za znanstvene kontakte
Ana Marija Milat FarmaceuSTi – prvi dojmovi	09	32	Vesna Boraska Desetogodišnjica objave ljudskoga genoma - dosadašnja postignuća i budući ciljevi
Andrija Babić „Svima dobar tek“	10	33	Katarina Vukojević Zavidna međunarodna karijera splitskoga studenta medicine
Andrija Babić Novi predsjednik fakultetskoga Studentskog zbora	10	34	Ivica Grković Što je s našim izbornim predmetima?
Livia Puljak Top stipendija dodijeljena našem studentu Ivanu Žaji	11	35	Dolores Britvić Zašto i kako „Nova psihološka medicina“?
Slavica Jurić O Danu Sveučilišta	13	35	Ilza Salamunić Zamke i prednosti laboratorijske dijagnostike
Slavica Jurić Brucošijada Medicinskoga fakulteta	14	37	Irena Zakarija Grković Vježbe koje studenti žele ponavljati - kliničke vještine iz Obiteljske medicine
Slavica Jurić A najbolji profesor na MFEST-ui	14	38	Ivančica Pavličević Suradnja s ljubljanskom obiteljskom medicinom
Vedrana Čikeš-Čulić Što ti je današnja mladost	16	39	Ana Utrobičić Kako do knjiga u tri lekcije s epilogom
Foto žulj	16	39	Ana Utrobičić Zahvala Ani, Dragici, Ivani, Maji i Marini (abecednim redom, da se koja ne uvrijedi)
Lana Bošnjak Analiza fakultetske znanstvene produkcije	17	40	Hrvoje Slipčević Zaklada Željko J. Bošnjak – put do znanja
Dario Sambunjak HOTCC i splitski kliničari izradili sustavne preglede za Svjetsku zdravstvenu organizaciju	18	40	Dalibora Behmen Profesoru Rudanu priznanje za izniman doprinos razvoju Sveučilišta
Nenad Karanović, Mladen Carev, Vladimir Šimunović, Mladen Rakić Poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi kod kritično oboljelih bolesnika - POKAZ-KOB	19	41	Ivan Budimir Bekan Profesionalno ogovaranje negativan je primjer studentima
Dario Sambunjak JOURNAL CLUB – od romantizma do znanstvene fantastike	20	42	Livia Puljak Prvi fakultetski Simpozij mladih znanstvenika
Damir Sapunar Potpora Europskoga udruženja psihologa za usavršavanje u inozemstvu	21	43	Matko Marušić Prijedlog izbora prof. dr. Zvonka Rumboldta u zvanje profesora emeritusa
Damir Sapunar Potpora za usavršavanje doktoranda u SAD-u	21	44	Ivan Dužević Splitski liječnici pjevači
Livia Puljak Novi FP7 projekt na Fakultetu	22	45	Dario Sambunjak Hrvatski Cochrane simpozij
Livia Puljak Upravljanje inovacijama i tehnologijom kroz RECOOP HST konzorcij	22	46	Marko Jukić Kongres o liječenju boli u Osijeku
Marko Vulić Međunarodna suradnja Katedre za ginekologiju i porodništvo	23	47	Livia Puljak Wikipedia ugostila i naš fakultet
Anamaria Balić U Pečuh po savjete za nastambu	23	48	Mirjana Huić Procjena zdravstvenih tehnologija u Hrvatskoj
Livia Puljak Mentor za doktorat – (ne)moгуća misija	24	50	Popis studenata koji su diplomirali, ma- gistrirali i doktorirali
Damir Sapunar TRIBE - Poslijediplomski studij usmjeren istraživanju	25	52	Foto strip
		52	Impressum

STUDENTI DENTALNE MEDICINE NAPOKON U AKCIJI

»AL' VI IMATE ŽIVE PACIJENTE?!«

Unatoč svim našim naporima da naši dragi kolege, studenti medicine, doznaju za naš svakodnevni rad i trud u Stomatološkoj poliklinici Split, čini se da se dobar glas ipak nije dovoljno daleko čuo. Ponukani čestim postavljanjem pitanja iz podnaslova od strane ostalih studenata na našem fakultetu odlučili smo sveopću populaciju malo upoznati s našim radom na kliničkim vježbama.

Početak ove akademske godine započele su i naše kliničke vježbe. Sezону turnusa otvorila je Oralna medicina na kojoj nas je prof. Dolores Biočina-Lukenda uvjerala da su sve one činjenice iz opće medicine ipak u određenoj mjeri bile potrebne i za našu kliničku praksu.

Još uvijek je to sve bilo vezano za medicinu, a mi smo iščekivali one dane kada ćemo napokon upotrijebiti »plavo svjetlo«, kako kažu naši kolege medicinari za polimerizacijsku lampu, stisnuti gas, pokrenuti turbinu te skinuti prve mikrone nečije cakline, dentina ili, ne daj Bože, epitela oralne sluznice. Tako je započeo turnus iz Restaurativne dentalne medicine na kojemu smo pod vodstvom doc. Alena Brauta s Medicinskoga fakultet u Rijeci i naših splitskih asistentica napravili naše prve ispune, narodu poznatije kao »plombe«.

Pacijenti su se svakim danom gomilali, a naši radovi postajali sve bolji i bolji i to sve za 0 kuna!

Nakon toga na red je došla i protetika pod vodstvom doc. Ivana Kovačića na kojoj smo naučili sve faze izrade djelomičnih i mobilnih proteza, nadogradnji, krunica i mostova i u tome se poprilično dobro izvježbali.

Trenutno smo na turnusu iz Endodoncije. S obzirom da mnogima od vas ta riječ ne znači apsolutno ništa, evo malo pojašnjenje: to vam je ono »vađenje živca« kako to svi zovu, tj. stručnim rječnikom rečeno, grana dentalne medicine koja se bavi terapijom patoloških procesa u zubnoj pulpi i tkivima koja okružuju korijen zuba. Tako učimo koristiti one raznobojne iglice i mnogobrojne druge instrumente, aparaturu i materijale s kojima ćemo se susretati u svom svakodnevnom radu.

Stoga, ako ste i vi do sada bili skeptici ili možda niste znali da radimo na »živim ljudima« brzo se javite i dođite na besplatan pregled u Stomatološku polikliniku, a ako vam kojim slučajem dijagnosticiramo karijes ili neku drugu oralnu bolest, na istom mjestu dobit ćete i adekvatnu stomatološku uslugu jer svi »živi« pacijenti koji su nam sjeli na stolac otišli su živi iz naše ordinacije, ali s ljepšim osmijehom!

Iva Gadžo
Anita Meštrović
Katarina Madunić
studentice 4. godine Dentalne medicine

Studenti Dentalne medicine 4. godine u predavaonici u splitskim topicama

Naše prve proteze

Pretkliničke vježbe na fantomima

Živi pacijent 1 - Katarina Rošić, pacijent (Tomo)

Živi pacijent 2 - Anita Mestrovic, pacijent (tata)

Studenti Dentalne medicine u vježbalištu

ZUBIĆ VILA OČARALA SPLITSKE VRTIĆE

Splitski studenti Dentalne medicine spašavaju dječje zube u suradnji sa Zubić vilom

Potaknuti pozivom zagrebačkih studenata stomatologije da sudjelujemo u obilježavanju Svjetskoga dana oralnoga zdravlja na zagrebačkom Cvjetnom trgu u rujnu 2009., odlučili smo dovesti Zubić vilu u Split. Sakupili smo se, smišljali kako organizirati akciju, kako se predstaviti i pomoći našim mališanima da nauče prati zubiće i sačuvati ih. Kada smo sve to konačno osmislili, slijedili su dani provedeni u kupovini potrebnih stvari, a nakon toga zatvoreni u studentskoj sobi 309 provodili smo naše dragocjeno slobodno vrijeme. Soba je postala prava radionica, krivili smo žicu, šili krila, iskoristili stare čarape za gric i grec, a građevinski stiropor mukotrpno pretvorili u zub. Dijelili smo uloge, smišljali tekstove, i tako sve do dana našega prvog vrtića u studenom 2010.

Toga sunčanog jutra roditelji su ostali bez automobila koji su vrvjeli bezbrojnim stvarima i uzbuđenim studentima. Krenuli smo u dječji vrtić Cvrčak u Solin. Ušavši u vrtić, sva nervoza i strah su prošli kada smo ugledali tete koje su nas dočekale raširenih ruku te mališane koji su nas nestrpljivo iščekivali. Kada su djeca zauzela svoja mjesta, krenula je predstava o dječaku Tomici. On voli jesti puno slatkiša, ali je taj dan igrao nogomet, bio je umoran i nije mu se dalo prati zubiće prije spavanja. Dok je tonuo u san, došla ga je nagovoriti Zubić vila, čak su ga i djeca nagovarala, ali nitko nije uspio. Dok je on spavao, kolege su donijeli veliki zub koji smo napravili tako da se može otvarati i pokazivati što zločesti gric i grec rade zubu. Nakon toga se Tomica budi sa zuboboljom koja ne prolazi pranjem zubića, nego mora potražiti pomoć kod zubara.

Nakon igrokaza djeca se premještaju i svaki od nas sjedne za maleni stol s nekoliko djece. Svako dijete treba pokazati kako pere zube na didaktičnim igračkama u obliku dinosaura, pitamo ih jesu li ikada bili u stomatologa, znaju li što se tamo radi, boje li se. Kroz razgovor, didaktične modele čeljusti, plastične stomatološke instrumente pokazujemo im kako izgleda kad se ide k doktoru dentalne medicine. Nakon toga boje sličice zdrave i manje zdrave hrane, a oni malo mlađi crtaju što smo ih naučili. Na kraju Zubić vila svakom djetetu podijeli za nagradu pasticu, četkicu i pohvalnicu. Cijelo smo vrijeme bili praćeni budnim okom TV Dalmacije i Solinskog lista.

Nakon što smo probili led s prvim vrtićem, opušteno smo krenuli u dječji vrtić

Murtolica gdje smo naišli na djecu naših fakultetskih djelatnika. Redali su se nizom mnogih splitskih vrtića, a i jedan sinjski, gdje smo taj dan obilježili sv. Apoloniju, zaštitnicu dentalne medicine. Razgovarajući s djecom i odgojiteljicama, uočili smo da velik broj djece nema naviku pranja zubi i odlaska k stomatologu. Međutim, oni koji i peru zube, to ne rade na pravilan način. Saznali smo da su neki vrtići imali dogovore sa stomatološkim ordinacijama da djecu dovode na pregled, no na žalost to je sada samo obveza roditelja. Veliki nedostatak vrtića je što nemaju sanitarne čvorove gdje bi djeca imala mogućnost držati četkice i pastice, te na taj način učiti i provoditi oralnu higijenu već u ranom djetinjstvu.

Splitski studenti Dentalne medicine spašavaju dječje zube u suradnji sa Zubić vilom

Potaknuti našim akcijama došli smo do korisne ideje da u danima kada nam je vježbaona slobodna i tijekom nadolazećega turnusa pedodontije dovedemo djecu iz vrtića te ih upoznamo s dentalnom opremom, pregledamo usnu šupljinu i ako je potrebno, saniramo. Sve to možemo iskoristiti za istraživanje, pretvoriti u znanstveni rad i na taj se način usavršavati, podizati razinu svijesti o oralnom zdravlju, a i sudjelovati u promociji našega fakulteta.

Moramo spomenuti da smo naišli na mnogobrojna pitanja i čuđenja zaposlenika vrtića, a i ostalih ljudi koji su čuli za naše akcije jer se pitaju kako to radimo čisto iz dobre volje, bez ikakve koristi i sredstava. Možemo vam reći da se mi odlično zabavljamo i smijemo radeći nešto za dobrobit naše djece, a najveća nam je nagrada zdrav i blistav osmijeh na njihovim licima.

Ana Koceić i Emilija Ledina
studentice 4. godine studija Dentalne medicine

Splitski CroMSIC u »mRAK« kampanji

UVOD

Udruga splitskih studenata medicine CroMSIC i udruga oboljelih i liječenih od malignih bolesti, njihovih obitelji i prijatelja Za novi dan na području Splitsko-dalmatinske županije pokreću javnozdravstvenu-edukativnu kampanju srednjoškolaca o prevenciji i ranom otkrivanju raka, naziva »mRAK kampanja«. Kampanja će obuhvatiti šest vrsta karcinoma: karcinom debeloga crijeva, karcinom pluća, karcinom dojke, karcinom prostate, karcinom vrata maternice i karcinom testisa.

Javnozdravstvenu-edukativnu kampanju o prevenciji raka provodit ćemo u srednjim školama vršnjačkom edukacijom, Y-PEER metodom. Vršnjačka edukacija je pristup, odnosno strategija kojom se dobro trenirani i motivirani mladi ljudi organiziraju kako bi doprli do svojih vršnjaka i pomogli osigurati mladima optimalno poznavanje činjeničnih informacija, formirati čvrste stavove i vještine kako bi se mogli odgovorno ponašati i zaštititi vlastito zdravlje te dobiti. U planu je i da ovi mladi ljudi također pozovu svoje roditelje, bake i djedove na programe skrininga. Vizualni će identitet kampanje biti duhovit jer smatramo da se protiv raka možemo boriti i humorom. Humor nas povezuje i spaja s drugim ljudima te nam pomaže zamijeniti negativne osjećaje pozitivnima, jer se ne možemo osjećati depresivno ili ljuto i istovremeno se šaliti i smijati. Frustrirajuće i teške životne situacije puno ćemo lakše prebroditi ako se naučimo šaliti na vlastiti račun. Humor nam pomaže i premostiti osjećaj samoće jer nas veže s drugim ljudima.

Glavni je cilj akcijom upozoriti na važnost redovitih pregleda s ciljem ranoga otkrivanja bolesti što je u skladu s naporima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, koje je pokrenulo programe ranoga otkrivanja raka dojke, raka debeloga crijeva te program prevencije raka vrata maternice cijepljenjem protiv HPV-a.

Od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa dobili smo suglasnost za provođenje javnozdravstvene-edukativne kampanje srednjoškolaca o prevenciji i ranom otkrivanju raka. Kampanju radimo uz suglasnost Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

OPIS PROBLEMA

Rak debeloga crijeva jedna je od najčešćih zloćudnih bolesti među stanovništvom razvijenoga svijeta i ujedno jedan od glavnih uzroka smrti sa zabrinjavajućim trendom porasta učestalosti. Prema podacima Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, u Hrvatskoj je zabilježeno 2 800 novooboljelih osoba s rakom debeloga crijeva, a više od 1 500 ih je umrlo. Svega 30 - 40 % bolesnika ima lokaliziranu bolest u vrijeme postavljanja dijagnoze. Rano otkrivanje bolesti najbolja je prevencija smrtnosti, stoga je cilj ove akcije podignuti svijest građana o važnosti prevencije, odnosno ranoga otkrivanja raka, te ukazati na mogućnosti kvalitetnoga liječenja novim, naprednim lijekovima koji značajno povećavaju mogućnosti za uspješno liječenje.

Značajna sredstva koja se posljednjih godina ulažu u istraživanje rezultirala su otkrivanjem novih lijekova koji postižu značajne rezultate u uspješnom liječenju raka debeloga crijeva. Na žalost, nisu svi novi i učinkoviti lijekovi na pozitivnoj listi Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje, što znači da jednom dijelu oboljelih nisu dostupni. Rezultati dvogodišnjega Nacionalnog programa ranoga otkrivanja raka debeloga crijeva pokazuju da se na besplatno testiranje odazvala tek svaka peta osoba, odnosno da je na nacionalnoj razini odaziv premali te je iznosio samo 20 posto.

U razgovorima koje vodimo s građanima i članovima udruge ustanovili smo nekoliko razloga lošega odaziva:

1. Neki smatraju da se ništa ne može poduzeti za prevenciju raka debeloga crijeva te da će ionako umrijeti ako odu na program skrininga.
2. Neki smatraju da je rak debeloga crijeva bolest samo starijih muškaraca
3. Neki smatraju da je skrining testove potrebno raditi samo ako postoje određeni simptomi.
4. Neki se boje pozitivnoga nalaza jer znaju da ih čeka kolonoskopija koje se užasavaju.

AKTIVNOSTI

U tom smislu naša bi udruga poduzela sljedeće aktivnosti:

1. Izrada vizualnoga identiteta akcije
  - Ime akcije
  - Grafičko rješenje za plakate i letke
  - Izrada spota
2. Edukacija i senzibilizacija studenata Medicinskoga fakulteta

MRAK ZENE ?

PRAKTIČNA BRINETA

PLAVIŠA S PLAVIŠTROM

ATRAKTIVNA CRNKI

MRAK KAMPANJA ?

Pošaljite uzorak stolice na analizu

... jer je rak debelog crijeva druga po redu zloćudna bolest!
 ... jer su svi ljudi stariji od 50 godina u rizičnoj skupini!
 ... jer je rano dijagnosticirani rak debelog crijeva u 90% slučajeva izlječivi!

www.zanovidan.hr

MRAK KAMPANJA ?

PLJUGA JE MRAK?

Rak pluća jedna je od najčešćih zloćudnih bolesti i najčešći uzrok smrti od raka u muškaraca. **Majveći uzrok nastanka karcinoma pluća jest pušenje**, odnosno dim cigarete. Stoga je bitno da ne započnete s pušenjem, odnosno, ako ste pušač, odmah prestanite s pušenjem. To je najbolji način borbe protiv ove bolesti.

3. Dogovor s partnerima akcije
  - Kompanije – donatori i sponzori
  - Medijski pokrovitelji
4. Distribucija plakata i letaka – podizanje svijesti opće populacije
  - Distribucija u školama
  - Distribucija u zdravstvenim ustanovama
  - Gradski štandovi
5. Edukativne radionice sa srednjoškolicima

CILJNA SKUPINA

Ciljne skupine:

- muškarci i žene u dobi 50 - 74 godine s uobičajenim rizikom za razvoj raka debeloga crijeva
- studenti medicine: znanje i svijest o karcinomima i oboljelima, iskustvo i samopouzdanje u daljnjem životu i radu kao liječnici, poznanstva u Hrvatskoj i na međunarodnoj razini
- srednjoškolci: vršnjačka edukacija u školama, informacije i vještine o samopregledu i važnosti zdravoga života, uputiti ih na redovne preglede u klinike za mlade
- opća populacija: uputiti ih na redovne kontrole, informacije i vještine o samopregledu i važnosti zdravoga života.

Također je uključena i lokalna zajednica i javnost kroz informiranje putem različitih medija (internet, brošure i dr.) te kroz sudjelovanje kao donatori, sponzori i stručni suradnici.

CILJEVI PROJEKTA

Osnovna je poruka kampanje ukazati na problem raka debeloga crijeva, detabuizirati ga, naglasiti da uz ranu prevenciju i napredne metode liječenja rak debeloga crijeva postaje kronična bolest, a ne smrtna presuda. Naglasiti važnost podrške kako zajednice tako i pojedinaca osobama koje se bore s tom bolesti.

Primarni su ciljevi kampanje:

1. Edukacija i senzibilizacija studenata medicine
  - Educirati studente medicine u grupama od 15 studenata o prevenciji, rizičnim faktorima, znakovima i simptomima, dijagnostičkim metodama i terapiji raka.
  - Omogućiti studentima medicine da prošire znanje te steknu iskustvo i samopouzdanje u radu s pacijentima.
  - Senzibilizirati studente medicine prema oboljelima od raka i povezati ih s udrugama oboljelih.
  - Potaknuti studenti medicine da aktivno promoviraju

primarnu prevenciju i rano otkrivanje karcinoma debeloga crijeva.

2. Podizanje razine znanja i svijesti srednjoškolaca o bolesti raka

- Educirati srednjoškolce o prevenciji, rizičnim faktorima, znakovima i simptomima raka.
- Podignuti razinu svijesti o važnosti zdrave prehrane i fizičke aktivnosti te samopregledu i redovitom odlasku liječniku u prevenciji karcinoma.
- Senzibilizirati srednjoškolce prema oboljelima od raka.

3. Podizanje svijesti opće populacije o bolesti raka

- Povećati odaziv građana na programe skrininga.
- Informirati javnost o prevenciji, rizičnim faktorima, znakovima i simptomima raka.
- Podignuti razinu svijesti o važnosti zdrave prehrane i fizičke aktivnosti te samopregledu i redovitom odlasku liječniku u prevenciji karcinoma.

4. Poboľšati kvalitetu života bolesnika s rakom debeloga crijeva

- Otkriti rak debeloga crijeva u početnom stadiju u većem postotku nego danas u odnosu na uznapredovale stadije bolesti i time smanjiti troškove vrlo skupoga liječenja uznapredovaloga stadija bolesti.

POČETAK PROJEKTA

Promocija projekta je krenula 15. 2. 2011. god. upoznavanjem studenata medicine i prof. dr. sc. Vrdoljaka s projektom te dogovaranjem s dekanom Matkom Marušićem.

S poštovanjem,

Nositelji kampanje:

Udruga oboljelih i liječenih od malignih bolesti, njihovih obitelji i prijatelja Za novi dan

Predsjednica: Katarina Katavić

Međunarodna udruga studenata medicine CroMSIC - podružnica Split

Domagoj Marković (tajnik i lokalni dužnosnik za javno zdravstvo)

Domagoj Marković
student 4. godine studija Medicine

FarmaceuSTi: PRVI DOJMOVI

Prva generacija splitskih studenata Farmacije započela je akademsku godinu '10./'11., puna zanimanja, sumnji, uzbuđenja i straha tipično za brucoše, a pogotovo one prve Farmacije izvan Sveučilišta u Zagrebu.

Studente je iznenadila organiziranost i kvaliteta studijskoga programa, a profesore izvrsni rezultati budućih biomedicinara. Zbog velike zainteresiranosti za studij, 30 upisnih mjesta otvorilo se samo onima koji su imali odlične rezultate na državnoj maturi i ocjene kroz srednju školu. U polaganju ispita zadržana je jednako velika ambicija i zabilježena zavidna prolaznost od preko 90% na svim dosadašnjih prvim rokovima.

Nastava je, kao na Medicinskom fakultetu, organizirana u turnusima. U prvoj akademskoj godini studenti slušaju dvanaest kolegija, od čega 2 izborna. Nije uvijek jednostavno pratiti zahtjevan ritam kolegija koji se nastavljaju jedan za drugim, ali studenti koncentrirani samo na jedan specifični sadržaj i sa stečenim radnim navikama uspješnije rješavaju studentske obveze. Naša je Farmacija zajednički projekt Kemijsko-tehnološkoga i Medicinskoga fakulteta, a dio nastave održavao se i na Prirodoslovno-matematičkom i Ekonomskom fakultetu. Njihova suradnja stvorila je dinamičniju nastavu i spaja znanja stručnjaka iz svih područja koja su podloga farmaceutskoj struci.

Iako je već osam kolegija iza nas, rad u struci je i dalje dalek i apstraktan. U tu svrhu osmišljena je stručna praksa svake godine kroz koju studenti mogu raditi u ljekarnama, Agenciji za lijekove i medicinske proizvode, farmaceutskim proizvodnim pogonima ili laboratorijima.

Pohvale koncipiranju integriranoga studija stigle su i iz Europske unije, a ono što svih najviše veseli jest da grupa mladih ljudi iz cijele Hrvatske, a čine je većina studentica i tri studenta, ima priliku na modernom novom fakultetu i u Splitu dobiti diplomu magistra farmacije.

Između učenja pronade se vremena i za druženje, a najbolje je ono koje u organizaciji Brucošijade opet spaja KTF, Medicinu i PMF. Ove je godine brucošijada održana u klubu Vanilla, 21. siječnja.

Uprava fakulteta i profesori očekuju nove vrijedne studente u sljedećoj akademskoj godini, a mi ostajemo prva generacija. Na njoj se uvijek najviše uči i zamišljeno promatra, ali nju se nikada ne zaboravlja...

Ana Marija Milat
studentica Farmacije

"Svima dobar tek"

Studenti s donacijama

Dana 18. siječnja Studentski zbor Sveučilišta u Splitu organizirao je humanitarnu akciju "Svima dobar tek". Provodila se u većini studentskih menzi u Splitu. Tako je i Studentski zbor našega fakulteta stavio kutije ispred menze i sakupljao hranu. Zbor je, naime, uputio poziv svim studentima da maksimalno iskoriste svoje iksice i isprazne splitske menze. Povod ovoj akciji bila je pomoć siromašnima, ali i upozorenje nadležnom ministarstvu na katastrofalno stanje u splitskim menzama, Naime, ponuda u našim menzama daleko je lošija nego u ostatku Hrvatske, velik broj artikala je ukinut (Linolada, sladoled, bobići), a veličina porcije toploga obroka nedovoljna je prosječnom studentu. Tako popriličan iznos s iksice propada, napose studentima koji nisu u domu, jer ga praktički nemaju na što potrošiti. Studenti s našega fakulteta: Andrija Babić, Ivan Budimir Bekan, Ana-Marija Buljan, Nikola Crnčević, Marija Čizmić, Nikolina Đidara, Ivana Erceg, Ante Gotovac, Matej Jelović, Ante Luetić i Marin Viđak izmjenjivali su se dežurajući ispred naše menze informirajući kolege o akciji. Toga dana prodaja u našoj menzi porasla je za 50%, čime smo zauzeli prvo mjesto po uspješnosti akcije. U cijelom Splitu prikupljeno je 5 000 konzervi i 700 kolača i sendviča, od čega u našoj menzi više od 500 konzervi, 120 jogurta te pune dvije vreće peciva. Konzerve su pakirane u obiteljske pakete za korisnike Caritasu Splitsko-makarske nadbiskupije kojih sada ima više od 600. Sendviči i kolači podijeljeni su u Caritasovu blagovašću za 140 korisnika. Dio sendviča i peciva o. Jozo Čirko podijelio je beskućnicima koji su smješteni u splitskom prihvatilištu MOST.

Ovom se prilikom Studentski zbor želi zahvaliti svima koji su podržali akciju i pozvati ih da i ubuduće sudjeluju i podržaju naše inicijative jer zajedno možemo puno toga promijeniti. Nadamo se da će akcija polučiti uspjeh te da će Ministarstvo znanosti i Studentski centar Split poduzeti potrebne mjere da se situacija u splitskim menzama sredi i poboljša.

Predsjednik Studentskoga zbora Medicinskoga fakulteta
Andrija Babić

Novi predsjednik fakultetskoga Studentskog zbora

Andrija Babić

Fakultetski Studentski zbor sastao se 6. prosinca 2010., na Svetoga Nikolu, kako bi izabrao novoga predsjednika jer je dotadašnji predsjednik Zbora, Vide Popović, stekao zasluženu diplomu i postao doktorom medicine. Sukladno Statutu Studentskoga zbora Medicinskoga fakulteta, kandidat mora dobiti većinu glasova ukupnoga broja članova Zbora. Naš zbor broji 13 članova s pravom glasa. To su predstavnici studijskih godina ili programa; 6 sa studija Medicine, 4 sa Stomatologije, 1 s Fizioterapije, 1 sa Sestrinstva te 1 predstavnik poslijediplomskih studija. Kandidat stoga treba dobiti minimalno 7 glasova kako bi postao predsjednikom Studentskoga zbora.

Na sjednici je bilo nazočno 11 članova, čime je ostvaren kvorum, pa se pristupilo tajnom glasovanju. Već nakon prvoga kruga kandidat Andrija Babić, predstavnik pete godine studija Medicine, dobio je potreban broj glasova i postao novim predsjednikom fakultetskoga Studentskog zbora.

Izabran je i zamjenik predsjednika, Dino Mirić, predstavnik četvrte godine studija Medicine. Za zapisničarku je predložena i jednoglasno izabrana Nada Zorica, predstavnica četvrte godine studija Dentalne medicine. Za studentskoga pravobranitelja izabran je Ante Mihovilović, student pete godine studija Medicine.

Studentski zbor je studentsko izorno predstavničko tijelo koje štiti interese studenata, sudjeluje u odlučivanju u tijelima visokoga učilišta i predstavlja studente u sustavu visokoga obrazovanja. Ako imate bilo kakvih pitanja, problema ili se samo želite informirati i uključiti u rad Zbora, posjetite nas u sobi 419 na četvrtom katu zgrade temeljnih medicinskih znanosti ili pošaljite poruku elektronske pošte na adresu predsjednika (andrija.babic@szst.hr) ili Zbora (mefst@szst.hr). Popis svih studentskih predstavnika nalazi se u priloženoj tablici; nemojte se ustručavati kontaktirati svoga studentskog predstavnika u slučaju potrebe.

Ako niste upoznati sa svojim pravima ili mislite da je došlo do povrede vaših prava, uvijek možete kontaktirati vašega pravobranitelja na adresu ante.mihovilovic@yahoo.com.

Nadam se uspješnoj suradnji i svima želim svako dobro.

Andrija Babić, student 5. godine studija Medicine
predsjednik Studentskoga zbora Medicinskoga fakulteta

Predstavnici studija Medicine

- I. godina:** Marin Viđak – predstavnik, Ana Vilenica – zamjenica predstavnika
- II. godina:** Ante Luetić - predstavnik, Ivan Budimir Bekan – zamjenik predstavnika
- III. godina:** Piero Marin Živković – predstavnik, Hrvoje Vučemić – zamjenik predstavnika
- IV. godina:** Miro Jukić – predstavnik, Dino Mirić – zamjenik predstavnika
- V. godina:** Andrija Babić – predstavnik, Slavica Jurić – zamjenica predstavnika
- VI. godina:** Zdravko Odak – predstavnik, Ivana Vlastelica – zamjenica predstavnika

Predstavnici studija Dentalne medicine

- I. godina:** Zvonimir Kunosić – predstavnik, Tea Novaković - zamjenica predstavnika
- II. godina:** Varis Krehić – predstavnik, Katja Milatić – zamjenica predstavnika
- III. godina:** Marko Rajić – predstavnik, Ana Marija Mišina – zamjenica predstavnika
- IV. godina:** Nada Zorica – predstavnik, Željana Biočić – zamjenica predstavnice

Predstavnici stručnoga studija Sestrinstva

- Antonija Grubar – predstavnik, Neven Petar Budić – zamjenik predstavnice

Predstavnici stručnoga studija Fizioterapije

- Jozo Dilber – predstavnik, Josip Gruica – zamjenik predstavnika

Predstavnici poslijediplomskih studija

- Marina Pehlić – predstavnik, Mirela Pavičić Ivelja – zamjenica predstavnice

Top stipendija dodijeljena našem studentu Ivanu Žaji

Ivan Žaja na dodjeli Top stipendija u hotelu Westin, s prof. dr. sc. Izetom Aganovićem i drugim dobitnicima stipendije

Ivan Žaja, student 6. godine studija Medicine dobio je Top stipendiju u srpnju 2010. Top stipendija za top studente najviša je neobavezna stipendija u Hrvatskoj koja dobitnicima stipendije daruje 40 000 KN kroz period od deset mjeseci. Stipendiju je utemeljio pokojni Ivo Pukanić i tjednik *Nacional*. Dodjelu stipendije financijski omogućuju partneri akcije, među kojima su Ina, Hrvatska poštanska banka (HPB), Diners Club International, Janaf iVIP.

Ideja *Nacionalove* Top stipendije, koja će se ove godine dodijeliti deseti put, jest vrednovati, nagraditi i poticati uspješnost i izvrsnost studiranja na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, kao i svestranost interesa i sveukupnost razvoja studenata. Top stipendija ujedno afirmira i raznovrsnost akademskoga polja na hrvatskim visokim učilištima, pa se rukovodi idejom da nagradi najbolje studente sa što većeg broja fakulteta i smjerova studija, odnosno sa što većeg broja znanstvenih i umjetničkih područja.

Za stipendiju se studenti sami prijavljuju. Prošle godine, kada je Ivan dobio stipendiju, prijavilo se 560 studenata. Nakon što se zaprimе prijave, Stipendijsko vijeće odabire 100 finalista, a onda partneri akcije među finalistima biraju 30 dobitnika Top stipendije. Imena dobitnika stipendije su tajna sve do svečanoga proglašenja dobitnika, što je prošle godine održano u hotelu Westin u Zagrebu. Pokrovitelj akcije je i Predsjednik Republike Hrvatske. Svaku stipendiju sponzorira jedan od partnera akcije, a Ivanovu stipendiju omogućuje HPB.

Ivanu ovo nije bio prvi put da se prijavio na natječaj za Top stipendiju. Prijavio se već i na trećoj godini studija, kada stipendiju nije dobio, ali je ušao među 100 finalista. Studenti se ocjenjuju prema brojnim kriterijima vrednovanja, u koje pripadaju akademski uspjeh, znanstveno, stručno i umjetničko djelovanje, studentska aktivnosti i angažman, izvannastavne aktivnosti te nagrade i natjecanja.

U Ivanovu slučaju, za dobivanje stipendije presudan je bio njegov visok prosjek, Rektorova nagrada i znanstveni rad koji je objavio u suradnji s prof. Mladenom Bobanom i dr. Jonatanom Vukovićem. Znanstveni rad na kojemu je Ivan koautor napravljen je u sklopu doktorskoga rada dr. Vukovića na temu učinaka vina i njegovih sastojaka na kardiovaskularni sustav, i objavljen u časopisu *Atherosclerosis* s visokim čimbenikom odjeka od 4,5. Sudjelovanje u znanstvenim istraživanjima za vrijeme studija očito se isplati.

U Ivanovoj biografiji je i niz drugih impresivnih detalja, kao što su nagrada fakultetske Zaklade Željko J. Bošnjak za usavršavanje u inozemstvu, 12-godišnja volonterska aktivnost u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Mladost u Kaštel Sućurcu i plesanje salse. U slobodno vrijeme Ivan se bavi ribolovom.

Upitan za svoja iskustva na studiju Medicine, Ivan kaže da se uvijek pitao je li trebao upisati studij medicine u Splitu ili u Zagrebu, ali mu je sada, na kraju, drago da je ostao u Splitu. »U Zagrebu se vjerojatno ne može ostvariti bliži kontakt između profesora i studenata kao u Splitu, gdje je mnogo manji broj studenata«, kaže Ivan. Misli da splitska medicina studentu može pružiti sve, ali student treba biti posvećen studiju i voljeti svoju struku. Nakon fakulteta želi provesti nekoliko godina u SAD-u, u laboratoriju prof. Željka J. Bošnjaka i baviti se istraživanjem matičnih stanica. Ivan se nada da će se na Fakultetu otvoriti takav laboratorij, jer misli da je u tom području budućnost medicine. Čestitke Ivanu, a svim ostalim studentima želja da Ivanov primjer bude poticaj njihovoj izvrsnosti na fakultetu i izvan njega. I oni se mogu prijaviti za Top stipendiju na www.topstipendija.hr.

doc. dr. sc. Livia Puljak

Ivan Žaja s mr. sc. Čedom Maletićem, predsjednikom Uprave Hrvatske poštanske banke, koja financira Ivanovu stipendiju

Ivan Žaja s predsjednikom Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Ivom Josipovićem i rektorom Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Ivanom Pavićem

Svečani domjenak na Pantovčaku za dobitnike Top stipendije

O Danu Sveučilišta

Dobitnici Rektorove nagrade

Kraljem prošle godine, točnije 7. 12. 2010., svečano je obilježen Dan Sveučilišta u Splitu (njegov 36. rođendan) u prostorijama Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. Jedna od točaka dnevnoga reda bila je dodjela Rektorove nagrade.

Studenti su birani sa svih fakulteta Sveučilišta u Splitu te im je dodijeljena nagrada od 1000 kuna i priznanje da su najbolji. Biralo se po dvoje studenata s pojedinoga fakulteta, pa tako i s našega. Nagrađeni studenti su bili **Ana Koceić**, studentica 4. godine studija Stomatologije i **Duje Erceg**, student 5. godine studija Medicine.

Dugogodišnji trud se ovim priznanjem isplatio i cijelo im uredništvo Glasnika od srca čestita.

Važno je spomenuti i da se svemu pridružio Henry Lee, svjetski poznati forenzičar, povodom dodjele počasnoga doktorata. Kako je sam rekao: »Mislím da sam iznimka u povijesti vašeg sveučilišta kao prvi Kinez koji je dobio ovakvo priznanje.« Profesor emeritus na američkom sveučilištu New Haven od 1993. pomagao je Hrvatskoj u identifikaciji žrtava rata i pridonio osnivanju diplomskog studija Forenzičkih znanosti u Splitu.

Na svečanosti su također bili nazočni rektori drugih sveučilišta, političari i brojni profesori.

Slavica Jurić
studentica 5. godine studija Medicine
fotografije: Marko Jović

Dodjela počasnog doktorata prof. Henryju Leeju

Prof. Zvonko Rumboldt imenovan je profesorom emeritusom, a prof. Marušić se zahvalio u njegovo ime

Bivši dekan Medicinskog fakulteta prof. Stipan Janković

Brucošijada Medicinskoga fakulteta

Činjenica je da nas svi nazivaju štreberima, knjiškim moljcima i ostalim „simpatičnim“ imenima. Činjenica je, također, da nas takvo što pretjerano ne zabrinjava jer znamo to bolje od svih. Mnogo je dana i neprosuvanih noći koje smo proveli s knjigom, markerom u ruci i kavom na stolu (kofein više uopće nema svoj blagodatni učinak).

Nije nam važno ni što većina studenata drugih fakulteta misli da ne znamo što bismo s onim vremenom koje ne provodimo za knjigom. Neka se oni ne brinu, mi jako dobro iskoristimo svaki trenutak.

Jedan od takvih dana kada baš nismo znali što bismo (a nismo morali učiti) bio je 21. 1. 2011. U organizaciji Studentskoga zbora Sveučilišta u Splitu održana je brucošijada Medicinskoga fakulteta. Brucošijadi su se pridružili i studenti Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta, Kemijsko-tehnološkoga fakulteta i Sveučilišnoga studijskog centra za studije mora. Okupilo se mnogo studenata navedenih fakulteta i još mnogi drugi, a sve zajedno zabavljala nas je grupa Magazin. Pridružili su nam se i stariji kolege koji su davno (ili ne tako davno) završili sa svojim studentskim životom. Vjerujemo da su se svi jednako dobro zabavili.

A sada, za zle jezike: dragi moji, vidimo se negdje po klubovima „već“ 15. 7. 2011., kada nam završe svi ispitni rokovi.

Slavica Jurić
studentica 5. godine studija Medicine
Fotografije uz dopuštenje preuzete s portala Nightlife

Pjevačica Magazina zabavlja studente

Studenti medicine na brucošijadi

A najbolji profesor na MEFST-u?!

Sigurno ste primijetili na oglasnim pločama fakulteta, knjižnica, na internetskim stranicama (Facebook, naravno) natpise poput: DAJ GLAS!, Tko je najbolji profesor?, TRAŽI SE! Najbolji profesor i slične. Ovim člankom razjasnit ćemo o čemu se radi.

Kontaktirala sam Franu Dumandžića, apsolvanta arhitekture na GAF-u i jednoga od osnivača udruge Sveučilište u sjeni. Inicijativom još dvoje mladih Splitsana, Sagite Mirjam Sunara – više asistentice restauracije na UMAS-u i Tomislava Čizmića Marovića – diplomiranoga politologa i studenta fizike na PMF-u, nastala je ova udruga, čije je ime aluzija na vladu u sjeni (tijelo koje kvalitativno i konstruktivno nadopunjava rad matične organizacije), a glavni joj je cilj unapređenje kvalitete studiranja i rada na našem sveučilištu. Iz toga su razloga osnivači i članovi i profesori i studenti.

Studenti osnivači udruge - Tomislav Čizmić Marović, Sagita Mirjam Sunara i Frane Dumandžić

U njihovom prvom projektu NajProfesori bira se najbolji djelatnik Sveučilišta u Splitu (profesor emeritus, profesor, docent, asistent) isključivo od strane studenata. U ovom zanimljivom projektu nominacije su opisne (ispunjavaju se na web-stranici www.sveuciliste-u-sjeni.org). Od studenta se traži da kroz karticu teksta (otprilike 1 400 znakova) objasni zbog čega nominira baš toga profesora. Nominaciju je potrebno potkrijepiti kvalitetama za koje smatra da krasi profesora, primjerima »iz učionice« ili nekim njegovim citatima. Jedan od kriterija za ocjenjivanje nominacija bit će i inspiriranost samoga teksta. Glasovanje traje do sredine travnja, kada će se nominacije ocjenjivati po utvrđenoj metodologiji.

Na temelju predanketa poslanih dobitnicima Rektorove nagrade i trima fokus grupama (s profesorima, asistentima i studentima) izdvojile su se i rangirale najvažnije kvalitete NajProfesora. Imajući u vidu te kvalitete, broj nominacija te inspiriranost, žiri će ocjenjivati nominacije. Takva višekriterijalna metoda poznata je u sociologiji, menadžmentu i upravljanju kao PROMETHEE metoda i učestalo se koristi na zapadnim sveučilištima prilikom rangiranja profesora. Ono što je važno jest da profesor s najviše nominacija ne mora pobijediti, ali onaj s najboljima – svakako!

Profesori koji dobiju najviše i najbolje nominacije održat će predavanja 14. svibnja u kinoteci Zlatna vrata. Želja udruge je da se kroz kratka predavanja na zadanu temu (slično *TED talks* principu) predstavi rad tih profesora, ali i samo Sveučilište kako bi se skinula fama o znanosti kao nečem dosadnom i neupotrebljivom.

Na kraju Frane navodi: »Mislimo kako ovakva manifestacija može postati brand našega sveučilišta kao jedne otvorene i žive sredine; ali za to nam treba još nominacija.«

Eto, dragi studenti Medicine, Stomatologije, Sestrinstva i Fizioterapije, bilo bi dobro kad biste podržali inicijativu ovih mladih ljudi i poslali im svoje nominacije. Vjerujem da ima mnogo profesora, docenata, asistenata na našem fakultetu koji zavrjeđuju nominaciju. Tko zna, možda baš naši inspirativni tekstovi donesu pobjedu nekom od njih, jer ako se samo prisjetite, naše su ocjene 2009. rezultirale člankom u Slobodnoj Dalmaciji: »Čista peja: patologinje najbolje predavačice«. Potrudimo se i sada, znamo da možemo.

I čestitke svima iz udruge Sveučilište u sjeni koji su pridonijeli nečemu ovakvom jer se sigurno nije radilo o lakom poslu. A sudeći po daljnjim planovima, čeka ih teži dio.

O projektu više na www.sveuciliste-u-sjeni.org te Facebook stranici [facebook/NajProfesori Split](https://www.facebook.com/NajProfesoriSplit).

Slavica Jurić
studentica 5. godine studija Medicine

Sherlock Holmes se pita...

Letak

Što ti je današnja mladost

Svi stalno pričaju kako mladi više nisu kao što su bili, postali su neodgojeni, nasilni, bezobrazni... E, pa mi odgovorno tvrdimo da nije tako! Naši studenti ne samo da su mladi, zgodni i pametni nego još imaju i fine manire. Nerazdvojni prijatelji Ivan Budimir Bekan i Krste Borić (lijevo i desno krilo na slici) samo su primjer kako su se studenti druge godine Medicine uredili za svoj izlazak na ispit iz biokemije. Laskamo sebi da je to bilo posebno za nas, da se ne oblače baš za sve ispite tako.

Hvala vam, draga generaciji, na divnom druženju i, što bi rekao kantautor iz susjedne države: „...al’ ja živim u nadi da možda ipak negdje srest ćemo se još...“.

doc. dr. sc. Vedrana Čikeš Čulić
Katedra za medicinsku kemiju i biokemiju

FOTO ŽULJ

Maslina je neobrana

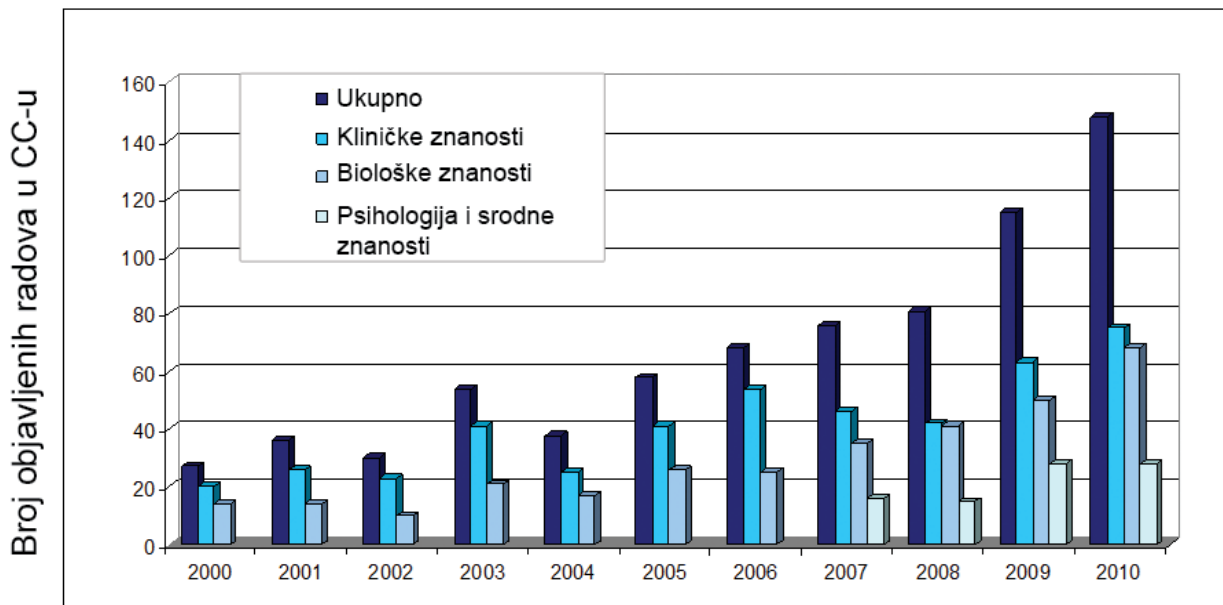
Već je, eto, skoro lito,
Završila je zima,
Prigiba se zemlji grana,
A berača još nima.

Zaplakao dekan strašni,
Na grani se novac suši.
Na ulju bi zaradit mogli,
Al’ branje nikome na duši.

Maslina je neobrana,
Nitko neće da je bere,
Prigiba se teška grana,
Slomit će se od nevere.

Naš "faksuljak" ima 212 zaposlenika na puno radno vrijeme i 966 studenata. I još hrpu suradnika i kumulativaca, tako da je teško reći da je maslina neobrana jer – nima koga da je bere. Pozivamo fakultetske gospodarstvenike da hitno poberu masline i pretvore ih u ulje, a da prihod isplate zaposlenicima kao udio koji im pripada od zarade na tržištu. Doduše, maslinarstvo nije naša osnovna djelatnost, ali možda je vrijeme da proširimo spektar usluga koje nudimo tržištu.

Analiza fakultetske znanstvene produkcije

Znanstvena produkcija na Medicinskom fakultetu u Splitu počela se pratiti nedugo nakon osnutka fakultetske knjižnice 2002. godine koja je, sve do otvaranja Ureda za znanost, redovito svake godine pratila i analizirala tu produkciju prema određenoj metodologiji.

U *Croatian Medical Journalu* je 2008. godine objavljena studija čiji je cilj bio procijeniti produktivnost kliničkih i biomedicinskih istraživanja znanstvenih ustanova u Splitu.¹ Studija je pokrila razdoblje od šest godina, od 2000. do 2006., razdoblje dovoljno dugo da bi se objektivno utvrdila znanstvena produkcija istraživačkoga rada.

Analizu znanstvene produkcije na Fakultetu preuzeo je novoosnovani Ured za znanost, koji po uspostavljenoj metodologiji priprema scientometrijska izvješća već četiri godine. Analiza uključuje podatke o broju publikacija, broju istraživača, *Journal Citation Reports* (JCR), čimbenike odjeka i relativne čimbenike odjeka te podatke o financijskim ulaganjima kroz subvencije i nabavljenu kapitalnu opremu. S obzirom da su kao ishod istraživačkoga rada uzete publikacije, cilj je usporediti te rezultate s uloženim financijskim sredstvima.

U sklopu analize sakuplja se broj publikacija koje u adresi autora navode Medicinski fakultet u Splitu, a koje su indeksirane u *Life Sciences*, *Clinical Medicine* i *Behavioral Sciences* podgrupama *Current Contents* (CC) baze tijekom protekle godine, a pretraživanje se provodi putem *OVID Web Gateway*.

Nakon izvršenoga pretraživanja radovi se ručno analiziraju kako bi se isključili oni koji ne pripadaju Medicinskom fakultetu i oni koji se pojavljuju i u *Clinical* i *Life* potkategoriji. Rezultati se nakon toga uspoređuju s podacima o financijskim ulaganjima kroz subvencije, osoblje i opremu te se prikazuju

u excel tablicama. Rezultati analize prezentiraju se svake godine na Fakultetskom vijeću, a tablice sa svim analiziranim ishodima dostupne su u Uredu za znanost.

Od ove godine aktivnosti Ureda uključuju i izračun najboljega znanstvenika, a mjerenje uspješnosti vrši se prema formuli pokojnoga Branimira Klaića, kemičara s Instituta Ruđer Bošković, koja glasi:

$1/BA \times (JIF/MIFF)$, gdje je: BA = broj autora na radu, JIF = čimbenik odjeka časopisa, MIFF = medijan čimbenika odjeka svih časopisa iz određenog područja.

To znači da se za svaki objavljeni originalni ili pregledni rad računa parcijalno autorstvo, čimbenik odjeka časopisa i medijan čimbenika odjeka iz autorova znanstvenog područja. Nakon izračuna znanstvenicima koji su imali više radova u godini zbrajaju se bodovi za sve radove, a rezultat je poredak uspješnosti znanstvenika na Medicinskom fakultetu u Splitu prema kojem će se dodijeliti tri nagrade najboljim znanstvenicima tijekom proslave Dana fakulteta (Tablica).

Lana Bošnjak, dipl. ing.

¹ Puljak L, Vukojević K, Lovrić Kojundžić S, Sapunar D. "Assessing Clinical and Life Sciences Performance of Research Institutions in Split, Croatia, 2000-2006". *Croat Med J.* 2008;49:164-74.

Autori	Bodovi		Autori	Bodovi	
1.	Igor Rudan	12,03	7.	Katarina Vukojević	1,35
2.	Željko Dujčić	2,69	8.	Vida Čulić	1,27
3.	Toni Brešković	2,19	9.	Joško Bezić	1,24
4.	Ana Marušić	2,04	10.	Željka Roje	1,17
5.	Janoš Terzić	1,68			
6.	Ozren Polašek	1,48			

HOTCC i splitski kliničari izradili sustavne preglede za Svjetsku zdravstvenu organizaciju

U prošlom broju *Glasnika* MEFST-a pisali smo o »burnome ljetu« u Hrvatskom ogranku Talijanskoga Cochrane centra (HOTCC), nakon kojega je, barem za neke djelatnike fakulteta i kolege iz KBC-a Split, uslijedila još burnija jesen. Pozorni čitatelji *Glasnika* prisjetit će se da smo spomenuli »ozbiljnu poslovnu ponudu« koja je nakon prošlogodišnjega Cochrane simpozija stigla iz ureda Svjetske zdravstvene organizacije (SZO). Tražila se žurna izrada sustavnih pregleda o učinkovitosti nekoliko lijekova za potrebe Stručnoga povjerenstva SZO-a za odabir i primjenu esencijalnih lijekova. Svrha je tih sustavnih pregleda analizom cjelokupne postojeće literature procijeniti vrijednost lijekova kako bi ih SZO svijetu mogla preporučiti ili skinuti s popisa preporučenih.

Unatoč neznatnom prethodnom iskustvu u obavljanju takve vrste konzultantskih usluga, HOTCC nije oklijevao te je uz pomoć dekana prof. dr. **Matka Marušića** uspio okupiti kolege koji su bili dovoljno hrabri prihvatiti taj zadatak, čak i bez jasnoga pojma što se od njih očekuje. Ubrzo se pokazalo da je riječ o vrlo zahtjevnom poslu koji se morao dovršiti u roku od tri mjeseca pa je bilo potrebno uložiti veliki napor da se posao obavi kvalitetno i na vrijeme. Srećom, svi kolege stoički su se nosili s uvijek novim i neočekivanim izazovima izrade sustavnih preglednih radova, a veliku pomoć dobili su od dr. **Anne Ridge** iz ureda SZO-a u Ženevi, koja je u presudnom trenutku doputovala u Split i provela nekoliko dana pomažući u rješavanju metodoloških dvojbi i planiranju daljnjih koraka. Naša vrijedna knjižničarka **Ana Utrobičić** bila je drugi presudni »stup uspjeha«: bez njezina doprinosa u pretraživanju literature i brzom (katkad i super-brzom) nabavci potrebnih članaka, projekti ugovoreni sa SZO-om teško da bi se ostvarili u predviđenom roku.

I kao što to obično biva u životu – teškoće se ubrzo zaboravljaju, a uspjeh se dugo pamti. Vrijedno i poučno iskustvo za sve sudionike ovih projekata okrunjeno je člancima objavljenima na mrežnoj stranici SZO-a: http://www.who.int/selection_medicines/committees/expert/18/applications/en/. Za splitski doprinos »odgovorni« su: dr. **Joško Markić** s Klinike za dječje bolesti KBC-a Split (sustavni pregled na poveznici Promethazine), dr. **Kristijana Novak Ribičić** (Norethisterone) i dr. **Ivica Stipičić** (Ethinylestradiol) iz Klinike za ženske bolesti i porode KBC-a Split, te dr. **Marina Pehlić** s Katedre za biologiju MEF-a Split (Medroxyprogesterone acetate). Prof. dr. **Tomislav Strinić** iz Klinike za ženske bolesti i porode KBC-a Split bio je stariji koautor na svim trima sustavnim pregledima o hormonskim lijekovima, a metodološku potporu svim autorima dao je dr. **Dario Sambunjak**, voditelj hrvatskoga Cochrane ogranka.

dr. Pehlić, dr. Stipičić, dr. Novak-Ribičić i prof. Strinić

Ana Utrobičić, prof.

dr. Joško Markić

dr. Dario Sambunjak

Ugovoreni posao je, dakle, uspješno dovršen, čime su prikupljena i značajna sredstva potrebna za aktivnosti HOTCC-a, ponajprije organizacije predstojećega Polugodišnjeg sastanka Cochrane kolaboracije i 3. hrvatskoga Cochrane simpozija u Splitu. No, sigurni smo da tu priči nije kraj, jer očekujemo da će kolege koji su »preživjeli« izradu svoga prvoga sustavnog pregleda uskoro poželjeti upustiti se u slične, možda čak i ambicioznije projekte, npr. izradu Cochrane sustavnoga pregleda, u čemu će im HOTCC pružiti svu moguću potporu.

A čitatelji *Glasnika* MEFST-a mogu očekivati nastavak u sljedećem broju, jer sustavni pregledi za Stručno povjerenstvo o esencijalnim lijekovima nisu jedini koje je HOTCC ugovorio sa SZO-om... Još jedna skupina splitskih liječnika marljivo je radila sve do Silvestrova kako bi sastavila sustavni pregled o optimalnom trajanju postporođajne bolničke skrbi. No, o tome više – sljedeći put!

dr. sc. Dario Sambunjak

Poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi kod kritično oboljelih bolesnika - POKAZ-KOB

Pilot-projekt POKAZ-KOB osmišljen je na našem fakultetu, na Katedri za anesteziju i intenzivnu medicinu, u suradnji s Odjelom za anesteziju i intenzivno liječenje, ravnateljstvom KBC-a Split i Agencijom za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu RH-a.

Cilj projekta je smanjiti pobol i smrtnost kritično oboljelih bolesnika liječenih u JIL-u KBC-a Split uvođenjem paketa mjera preporučenih od strane *Institute for Healthcare Improvement* i smjernica iz *Center for Disease Control and Prevention*. Važno je napomenuti da su i paketi mjera i smjernice dani sukladno načelima medicine zasnovane na dokazima i da su testirani u tisućama bolnica u SAD-u, Kanadi i u Europi. Projekt ima tri potkomponente:

- a) učinkovitu kontrolu glikemije
- b) preveniranje infekcija krvotoka vezanih uz uporabu različitih endovenskih katetera (*Central Line Associated Bloodstream Infections, CLABSI*) i
- c) preveniranje pneumonija povezanih s uporabom strojeva za disanje (*Ventilator-associated Pneumonia, VAP*).

Potreba za istraživanjem: Zbog neprilagođenoga održavanja glikemije te nedovoljno striktnih i kontroliranih protokola u bolesnika na strojnoj ventilaciji i s različitim endovenskim kateterima, prema podacima iz literature, može doći do povećanoga pobola i smrtnosti. Ovo je, stoga, i temeljni razlog započinjanja i realizacije navedenoga projekta. Slični projekti već se provode u nekim zemljama zapadne Europe i SAD-a, a u Hrvatskoj će ovo biti prvi projekt vezan uz navedena tri problema u liječenju i njezi bolesnika. Iako se u KBC-u Split već dulje vrijeme provode mjere kontrole i održavanja glikemije u određenim okvirima, održavanje aseptičnih uvjeta i zaštite područja oko uvedenih endovenskih katetera u bolesnika te mjere za preveniranje VAP-a, nema sistematiziranih podataka o učestalosti komplikacija, pobola i smrtnosti.

Provođenje: U prvoj, početnoj fazi utvrdit će se postojeće stanje vezano uz njegu i liječenje bolesnika za sva tri potprojekta. U drugoj će fazi biti uvedeni paketi mjera s obvezom za liječnike i osoblje JIL-a za striktno pridržavanje, kontrolu i provođenje međunarodno prihvaćenih protokola i naputaka. Projekt će se provoditi tijekom ove godine s mogućnošću produljenja, ovisno o potrebi, a na završetku bi se usporedilo stanje prije početka sa stanjem nakon provođenja kontroliranih mjera i protokola vezanih uz pojavu različitih komplikacija, odnosno pratit će se i utvrditi moguće promjene pobola i smrtnosti.

Za planiranje i koordiniranje cjelokupnoga projekta odgovorni su prof. dr. sc. Vladimir Šimunović i doc. dr. sc. Mladen Rakić, koji će također biti veza s Agencijom za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu te Ravnateljstvom KBC-a Split. Za operacionalizaciju projekta odgovoran je doc. dr. sc. Nenad Karanović, koordinator projekta u cjelini. Za tri potkomponente projekta odgovorni su doc. dr. sc. Mladen Carev, za VAP projekt; za komponentu učinkovite kontrole glikemije odgovoran je prim. dr. sc. Marko Jukić, dok je za komponentu prevencije sepse odgovoran dr. Mihajlo Lojpur.

Prva je faza već u tijeku, a u sklopu nje je predviđena i kratka edukacija i upoznavanje službujućih sestara i liječnika u jedinicama intenzivnoga liječenja i skrbi s mjerama i protokolima.

Očekivani rezultati:

1. Striktnim provođenjem i kontrolom predviđenih mjera i protokola postići će se sniženje stope komplikacija i pobola te u konačnici i smrtnosti u liječenih bolesnika u KBC-u Split.
2. Skraćivanja dužine boravka bolesnika u JIL-u i smanjenje troškova liječenja (podatci iz SAD-a ukazuju da liječenje jednoga bolesnika sa sepsom i VAP-om povećava troškove liječenja za 20-30 000 USD).
3. U suradnji s Agencijom za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu moguće je dobivanje ISO standarda za neke segmente liječenja.
4. Moguće je širenje projekta na ostale bolnice u Hrvatskoj te njegovo poboljšanje i prilagođavanje.
5. Mogućnost prikupljanja podataka za studentske diplomske radove.
6. Mogućnost izrade doktorskih disertacija.

Vjerujemo da je vrijednost ovoga projekta višestruka. KBC Split među prvim bolnicama u Hrvatskoj uvodi pilot-projekt za poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi. Koncept kvalitete se propagira među djelatnicima bolnice, ali i na Medicinskom fakultetu, gdje je već uvršten u redoviti kurikulum. Najzad, ne manje važno, uvode se načela medicine zasnovane na dokazima i uporaba najsuvremenijih protokola i smjernica za liječenje i skrb.

doc. dr. sc. Nenad Karanović, doc. dr. sc. Mladen Carev, prof. dr. sc. Vladimir Šimunović, doc. dr. sc. Mladen Rakić

JOURNAL CLUB – od romantizma do znanstvene fantastike

Journal club jedan je od onih uvezenih pojmova koji se opiru prijevodu na hrvatski jezik, na užas naših jezikoslovaca koji se, opravdano ili ne, pribijavaju prodora engleskih riječi u hrvatski jezik. No, malobrojnim hrvatskim upućenicima (obično su to znanstvenici) koji svoje znanje nastoje produžiti upravo sudjelovanjem u »časopisnim klubovima«, engleski jezik obično nije nikakvom preprekom, pa ni smetnjom. Naprotiv, vrlo je vjerojatno da će članci o kojima se raspravlja na sastancima *journal cluba* biti upravo na engleskom, a i sama rasprava vrvjet će sumnjivim lingvističkim rješenjima poput »Je li to bio dobar *sample*?« (od engl. *sample* – uzorak), »Mislim da *alokacija* nije bila adekvatna« (od engl. *allocation* – razvrstavanje u skupine) ili »Trebao voditi računa o *limitacijama* ove studije« (od engl. *limitation* – ograničenje). Zagovornike hrvatskoga pravogovora od takvih bi razgovora zacijelo zaboljele uši, ali valja razumjeti i drugu stranu – znanstvenici bi gonetajući odgovarajuće hrvatske riječi i pojmove mogli potrošiti mnogo više vremena nego što su uspjeli odvojiti za *journal club*. A ni jedna *cost-benefit* analiza (od engl. *cost-benefit analysis* – analiza troška i dobiti) ne bi mogla opravdati takvo *managiranje* (od engl. *managing* – upravljanje) dragocjenim i vrlo *limitiranim* (v. gore) znanstveničkim vremenom.

ROMANTIZAM...

U ovom slučaju, dakle, cilj opravdava sredstvo. A cilj je *journal cluba* produžiti znanje o nekoj temi ili problemu kroz raspravu o odabranom članku iz recentne znanstvene literature. Ne zvuči baš zanimljivo, zar ne? Pet-šest bljedunjavih znanstveničkih glava (naočale obvezatne) okupljenih oko beskrajno dosadnoga znanstvenog teksta pokušava dokučiti njegov smisao razgovarajući nekim polurazumljivim hibridom hrvatskoga i engleskog jezika, blagi užas. Naravno da je tako – ako povjerujemo površnim stereotipima o znanosti i njezinim protagonistima. No, možda se na *journal clubu* zapravo okupljaju vrlo zanimljivi mladi ljudi (oni stariji teško da će mariti za te »uvozne« novotarije, ta znaju oni valjda kako se radi znanost!), možda upravo oni koji su u srednjoj školi uživali gledajući Društvo mrtvih pjesnika, sanjajući kako će i sami jednoga dana pronaći svoju tajnu špilju i sugovornike čija intelektualna radoznalost ne poznaje granice.

... ILI PROSVJETITELJSTVO

Za skeptike kojima se ovako romantična ideja *journal cluba* čini pomalo nevjerojatnom, nudim alternativu: ideju prosvjetiteljstva. U doba kada su znanje i znanost bili dostupni tek malim skupinama »odabраниh« (obično prema kriteriju plemićkoga podrijetla ili debljine novčanika), jedan veliki prosvjetitelj s američkoga kontinenta zamislio je neformalni sustav obrazovanja koji bi bio dostupan mnogo širem krugu ljudi. U *Autobiografiji* Benjamina Franklina (knjizi koju svako-

me toplo preporučam), pronalazimo zapis o osnivanju jedne rane inačice *journal cluba*:

Trebao sam već prije spomenuti da sam... svoje najinteligentnije poznanike organizirao u klub za uzajamno usavršavanje, koji smo nazvali JUNTO; sastajali smo se svakoga petka uvečer. Pravila, koja sam ja sastavio, tražila su od svakoga člana da, kad dođe na nj red, postavi jedno ili više pitanja s bilo kojeg područja etike, politike ili prirodnih znanosti, koje je onda skup trebao prodiskutirati; nadalje, da jednom u tri mjeseca napiše i pročita vlastiti sastavak o temi koju sam izabere. Našim raspravama trebao je rukovoditi predsjednik, a morale su se voditi u duhu iskrene težnje za pronalaženjem istine, bez sklonosti za prepirkom ili želje za pobjedom; a da spriječimo svađe, nakon nekog vremena smo proglasili nedopustivim, pa i zabranili pod prijetnjom nekih novčanih globa, sve izraze samouvjerenosti u mišljenjima, kao i svako frontalno suprotstavljanje.

Članovi Franklinova kluba bili su ljudi najrazličitijih profila i zanimanja: prepisivač bilježničkih dokumenata, samouki matematičar, mjernik, izučeni postolar, stolar, trgovački pomoćnik itd. Današnji *journal clubovi* uglavnom se održavaju u krugovima znanstvenika, među kolegama koji rade na istome projektu, institutu ili katedri. Oni, doduše, ne čitaju jedni drugima »vlastite sastavke o temi koju sami izaberu«, ali rado koriste prigodu *journal cluba* da raspravljaju o svojim istraživačkim idejama i planovima ili pak prikažu svoje najnovije, tek napisane znanstvene radove. Komentari i sugestije dobronamjernih kolega, dani »u duhu iskrene težnje za pronalaženjem istine«, mogu biti od velike pomoći znanstveniku koji želi što bolje raditi svoj posao. U znanosti, možda više nego igdje drugdje, više glava pametnije je od samo jedne, ma koliko ugledna i slavna ona bila. A s obzirom da se na *journal clubovima* postiže visoka koncentracija učenih glava, sa znatnim potencijalom burnih (eventualno i eksplozivnih) interakcija, čini se sasvim prikladnim uvesti Franklinovo pravilo prema kojemu se rasprave trebaju voditi »bez sklonosti za prepirkom ili želje za pobjedom«. To pravilo podrazumijeva visok stupanj civiliziranosti, samokontrole, komunikacijske kulture i predanosti zajedničkom cilju. Čisti *science fiction*. No, zašto se *journal club* ne bi temeljio na znanstvenoj fantastici? Ekipa iz Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci zasnovala je svoj Science Treck Journal Club (<http://mi.medri.hr/stc>) upravo na zajedničkoj ljubavi prema znanosti i »Zvezdanim stazama«. Njihov primjer svjedoči da proučavanje znanosti u *journal clubu* može biti istovremeno zabavno i poučno, izazovno i kreativno. *Clubbing* je in, uz iskrene isprike časnim braniteljima čistoće hrvatskoga jezika!

dr. sc. Dario Sambunjak

Članak je izvorno objavljen u Medicinaru, časopisu studenata Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Potpore Europskoga udruženja psihologa za usavršavanje u inozemstvu

Europsko udruženje psihologa (engl. *European Health Psychology Society* – EHPS) dodijelilo je u studenom 2010. potporu u iznosu od 1,000.00 EUR psihologinji Adriani Banožić zaposlenoj u Laboratoriju za istraživanje boli Medicinskoga fakulteta u Splitu. Cilj usavršavanja je razrada istraživanja socijalne isključenosti u bolesnika s kroničnom boli. Kolegica će potporu iskoristiti za znanstveno usavršavanje u Giessenu, u Njemačkoj i Leuvenu, u Belgiji, tijekom travnja i svibnja 2011. U suradnji s kolegama sa sveučilišta

u Giessenu i Leuvenu provest će dvije manje studije koje će istražiti socijalne čimbenike povezane s percepcijom boli na kliničkom uzorku kroničnih bolesnika i eksperimentalnom uzorku zdravih sudionika kod kojih će se izazvati osjećaj isključenosti pomoću računalne igrice *cyberball* paradigme. Cilj je dobiti više spoznaja o vezi socijalne i fizičke boli, odnosno odgovoriti na koje sve načine samoća boli.

prof. dr. sc. Damir Sapunar
Voditelj Laboratorija za istraživanje boli

Potpore za usavršavanje doktoranda u SAD-u

Fond Jedinstvo uz pomoć znanja (UKF) dodijelio je u studenom 2010. godine potporu u iznosu od 62.000,00 kn magistri biotehnologije Sandri Kostić za znanstveno usavršavanje u SAD-u (Medical College of Wisconsin). Kolegica je znanstvena novakinja u Laboratoriju za istraživanje boli Zavoda za anatomiju, histologiju i embriologiju. Cilj usavršavanja je ovladavanje eksperimentalnim tehnikama ciljane primjene lijekova u spinalni ganglij. Liječenje kronične boli često je neadekvatno zbog sistemskoga načina davanja lijekova. Takav oblik terapije dovodi do ozbiljnih nuspojava koje na kraju utječu na fizičke i psihosocijalne funkcije pacijenata te im znatno narušavaju kvalitetu života. Osim toga, trenutno dostupna terapija funkcionira samo u jednog od triju pacijenata s kroničnom boli. Danas istraživanja idu u smjeru ciljanoga unosa lijeka kako bi se postigla optimalna učinkovitost terapije. Kao idealno mjesto za takav način terapije pokazao se spinalni ganglij. Ganglij je primarno mjesto početnih patoloških promjena koje dovode do neuropatske boli. Primarni osjetni neuron prvi je neuron u prijenosu podražaja s periferije u središnji živčani sustav te je stoga idealni cilj za novu generaciju lijekova. Kolegica će potporu iskoristiti u trajanju od dva mjeseca, počevši od 1. ožujka ove godine.

prof. dr. sc. Damir Sapunar
Voditelj Laboratorija za istraživanje boli

Sveučilište u Splitu. Medicinski fakultet
LABORATORIJ ZA
ISTRAŽIVANJE

Novi FP7 projekt na Fakultetu

Dobre vijesti iz našega Cochrane ogranka i Hrvatskoga centra za globalno zdravlje! Na natječaju Europske komisije u okviru programa FP7 *FP7-HEALTH-2010 - "Cooperation" - Theme "Health" * prihvaćen je projekt u kojem sudjeluje istraživački tim s našega fakulteta pod vodstvom prof. dr. sc. Ane Marušić. Projekt »Overcome Failure to Publish Negative Findings - OPEN« koordinira njemački Cochrane Centar, a istražiti će razloge koji dovode do slaboga objavljivanja negativnih rezultata kliničkih istraživanja.

Sedmi okvirni program (Framework Programme 7 – FP7) glavni je instrument Europske unije za financiranje znanosti.

Projekti u okviru FP7 programa omogućuju organizaciju suradnje između sveučilišta, istraživačkih ustanova i industrije. Prvi ciklus okvirnih programa počeo je 1984. godine. Sedmi okvirni program traje sedam godina, od 1. siječnja 2007. do kraja 2013. Ukupan proračun FP7 programa je 50,5 milijardi EUR te dodatnih 2,7 milijardi EUR za petogodišnji Euroatom program za nuklearna istraživanja.

Dobiti FP7 projekt nije lako, što pokazuje informacija da je ovo tek četvrti takav projekt u kojem sudjeluje cijelo Sveučilište u Splitu.

doc. dr. sc. Livia Puljak

Upravljanje inovacijama i tehnologijom kroz RECOOP HST konzorcij

U travnju 2010. Medicinski fakultet u Splitu postao je dio RECOOP HST konzorcija (*Regional cooperation for health, science and technology*). Cilj konzorcija je stvaranje strateškoga udruživanja među svojim partnerskim organizacijama, a članovi konzorcija su znanstvene ustanove u centralnoj i istočnoj Europi. Ustanova koja je uspostavila konzorcij je američki *Cedars-Sinai Medical Center* (CSMC), koji je još 1998. počeo program upravljanja inovacijama i transferom tehnologije u sklopu kojeg se pružala pomoć znanstvenicima i inovatorima iz srednje i istočne Europe da razviju pravilnike i procedure za upravljanje svojom znanstvenom i intelektualnom imovinom. Ovaj je program originalno bio uveden u tri medicinska sveučilišta u Mađarskoj te kasnije proširen u centralnoj i istočnoj Europi. CSMC je 2000. potpisao prve bilateralne sporazume s četiri mađarska medicinska sveučilišta. U jesen 2003. CSMC je u suradnji s *National Institutes of Health* organizirao simpozij *Bridges in Life Sciences* u Budimpešti, na kojem su prezentirane teme poput pisanja projekata, upravljanje inovacijama, znanstvena suradnja i umrežavanje, a sudjelovali su znanstvenici iz deset zemalja.

Program razvoja znanosti i upravljanja inovacijama u partnerskim ustanovama CMSC-a provodi se u trima fazama kroz koje se razvija infrastruktura partnera, a jedna od ovih faza bila je osnivanje regionalnoga konzorcija za suradnju u područjima zdravlja, znanosti i tehnologije – RECOOP HST. Trajna je svrha ovakvoga udruživanja povećanje kapaciteta partnera za znanost i inovacije, širenje biomedicinskih istraživanja i omogućavanje uvođenja novih znanstvenih istraživanja u članicama konzorcija. Potencijalni prihod konzorcij vidi u podupiranju visoko kvalitetnoga istraživanja, što će omogućiti stvaranje inovacija koje se mogu zaštititi i naplatiti. Pod vodstvom CSMC-a konzorcij izrađuje po-

slovne planove i modele za znanost i tehnologiju. Konzorcij također izgrađuje multidisciplinarne znanstvene mreže koje povećavaju kompetitivnost akademskih organizacija i omogućuju dobivanje novih projekata.

Medicinski fakultet u Splitu uključen je u nekoliko aktivnosti konzorcija. Dr. Ajvor Lukin vodi skupinu kardiologa koja je uključena u međunarodni projekt *Žensko zdravlje i kardiovaskularne bolesti*. U projektu *Zdravlje majke i djeteta* sudjeluje skupina ginekologa na čelu s doc. dr. sc. Markom Vulićem. Mladi znanstvenici Fakulteta imaju priliku prijaviti se na godišnji simpozij konzorcija *Bridges in Life Sciences*. Sudjelujemo i u međunarodnom projektu koji se bavi uzgojem i održavanjem laboratorijskih životinja. Kroz sve ove aktivnosti analiziramo pravilnike i procedure koji postoje na Fakultetu pa se trudimo dovesti ih na osnovnu razinu za uspješno upravljanje inovacijama i tehnologijom. Menadžer RECOOP HST konzorcija je dr. Sandor Vari, koji ustanove partnere redovito kontaktira, motivira i analizira napredak projektnih skupina. Za naš je fakultet iznimno važna prilika koju su dobili kliničari -da se uključe u međunarodne projekte i publiciraju svoje podatke. Nakon godinu dana članstva u RECOOP HST konzorciju Cedars-Sinai će ocijeniti naš napredak, a i mi ćemo imati priliku odlučiti želimo li i dalje biti članovi ovoga konzorcija. CSMC u ovoj suradnji vidi mogućnost zarade od intelektualnoga vlasništva koje će nastati na međunarodnim projektima konzorcija. Za nas je ova suradnja prilika za umrežavanje, nove ideje za istraživanja, publiciranje i dobivanje novih projekata, a isto tako i prilika za uspostavu znanstvene infrastrukture koja nam nedostaje. Bilo bi dobro da ovu priliku iskoristimo i uzmemo sve što nam konzorcij pruža.

doc. dr. sc. Livia Puljak

Međunarodna suradnja Katedre za ginekologiju i porodništvo

Sredinom 2009. godine započela je suradnja našega fakulteta i Katedre za ginekologiju i porodništvo s *Regional Cooperation for Health, Science and Technology* (RECOOP HST) konzorcijem.

Predmet suradnje Katedre za ginekologiju i porodništvo Medicinskoga fakulteta u Splitu s RECOOP HST konzorcijem jest proučavanje etiopatogeneze preuranjenoga poroda (prije navršenog 37. tjedna).

Nakon početnih ideja, razgovora i rasprava, među članovima konzorcija iskristalizirala su se dva smjera istraživanja u svakoj članici konzorcija. Prvi se smjer usredotočio na proučavanje činitelja rizika prijevremenoga poroda. Pod vodstvom dr. Jasminke Rešić, uz sudjelovanje naših studenata Edite Runjić, Marice Vladilo i Ivone Vrkić, retrospektivno su analizirani različiti socio-ekonomski i medicinski činitelji rizika za prijevremeni porod u KBC-u Split. Rezultati istraživanja, zajedno s rezultatima iz drugih ustanova koje surađuju u projektu, iznijedri su članak koji je dr. Chander P. Arora iznijela u Miamiu, u SAD-u, na kongresu održanom prošle godine. Rezultate istraživanja dr. Rešić će prezentirati na simpoziju *The Bridges in Life Sciences*, koji će se održati u travnju ove godine u Bratislavi, u Slovačkoj. Najuspješniji autori i radovi s ovoga simpozija bit će nagrađeni vrijednim nagradama od kojih je najznačajnija dvotjedni boravak u *Cedars-Sinai Medical Center* u Los Angelesu. Nakon što je završen retrospektivni dio istraživanja, od siječnja ove godine započela je i prospektivna faza istraživanja o činiteljima rizika prijevremenoga poroda.

Drugi dio istraživanja odnosi se na proučavanje gena koji se smatraju odgovornim za nastanak preuranjenoga poroda i sastavni je dio projekta *Genome Wide Search Leading to Preterm Birth*. Velik je dio pregradnji za početak ovoga projekta napravljen, ali zbog svoje kompleksnosti on još nije započeo.

Prvi red s lijeva: dr. Zoran Meštrović, dr. Jasminka Rešić, doc. dr. sc. Damir Roje, doc. dr. sc. Marko Vulić, dr. Jakov Viđak. Drugi red s lijeva: dr. Kristijana Novak, dr. Jelena Marušić, dr. Bernarda Lozić, prof. dr. sc. Tomislav Strinić. Na slici nedostaje dr. Mirjana Vučinović.

Nadamo se da ćemo vrlo brzo razriješiti probleme s kojima smo se susreli, kako bi i ovaj dio projekta mogao započeti.

Od samih početaka naše suradnje s RECOOP HST naišli smo na podršku, poticaje i bodrenje kako našega dekana, prof. Matka Marušića, tako i pročelnika Katedre, prof. Tomislava Strinića. U projekt su uključeni: prof. dr. sc. Tomislav Strinić, doc. dr. sc. Damir Roje, mr. sc. Bernarda Lozić, Mirjana Vučinović, dr. med., Jelena Marušić, dr. med., Zoran Meštrović, dr. med., Kristijana Novak Ribičić, dr. med., Jasminka Rešić, dr. med., Jakov Viđak, dr. med. te doc. dr. sc. Marko Vulić.

Ovo izvješće o suradnji s RECOOP HST konzorcijem također koristim kako bih pozvao sve zainteresirane za uključivanje u projekt da nam se jave jer je projekt otvorenog tipa, a svi marljivi su dobrodošli.

doc. dr. sc. Marko Vulić

U Pečuh po savjete za nastambu

Članovi Povjerenstva za nastambu za eksperimentalne životinje, prof. dr. sc. Janoš Terzić, mr. sc. Jagoda Dujčić i dr. sc. Anamaria Balić, sudjelovali su na RECOOP HST Consortium CAUSE 2nd Meetingu u Pečuhu održanom u veljači 2011. Cilj sastanka bio je povezati djelatnike iz više sveučilišta i instituta iz različitih dijelova Istočne Europe koji rade sa ili vode brigu o eksperimentalnim životinjama i njihovim nastambama. S obzirom da je naš fakultet u završnoj fazi gradnje i opremanja nastambe za male eksperimentalne životinje, naša se delegacija potrudila prikupiti što više informacija kako bismo u konačnici imali funkcionalan i adekvatan objekt.

Dr. Dagmar Zeljenková, voditeljica Zavoda za brigu i korištenje životinja i Zavoda za toksikologiju pri Medicinskom fakultetu u Bratislavi, bila je voditeljica tima koji je ocijenjen kao najbolji, s besprijekornim metodama i načinom rada i vođenja nastambe. Za to je velikim dijelom zaslužna upravo završena nastamba za eksperimentalne životinje građena i uređena po svim propisima EU-a. Stoga je naša delegacija iskoristila priliku i porazgovarala s doktoricom koja im je prenijela vlastita iskustva, kako bi naša buduća nastamba bila što bolja. Vrijedni savjeti i informacije prikupljeni tijekom razgovora izloženi su na sastanku Povjerenstva i bit će primijenjeni u postupku uređenja nove nastambe.

dr. sc. Anamaria Balić

Mentor za doktorat – (ne)moguća misija

Na Medicinskom su se fakultetu u Splitu 1999. godine počeli održavati poslijediplomski studiji. Prvi pokrenuti studij zvao se Temeljne i kliničke medicinske znanosti, a nakon toga su pokrenuti studiji Biologija novotvorina i Klinička medicina utemeljena na dokazima. Studij Translacijska istraživanja u biomedicini upravo se pokreće.

Od 1999. do 2010. godine na prva tri studija upisano je 440 studenata. Studenata koji su upisani 2008. i ranije, a koji su dosad imali realnu mogućnost završiti studij, bilo je 381, od kojih je 41 obranilo doktorat. Neki od ovih studenata upisali su magistarski studij (N=166) i završili ga magisterijem (N=42), ali ove kolege još uvijek čeka i doktorat. Neki od njih su doktorat već obranili i nalaze se među gore spomenutim brojem od 41 doktorata.

Kad student s mentorom definira temu istraživanja, treba je prijaviti Povjerenstvu za doktorate. Među studentima koji još nisu prijavili temu doktorata nalazi se 298 studenata upisanih do 2008. i 43 studenta upisana nakon toga. U ovom trenutku, dakle, imamo 341 studenta poslijediplomskih studija koji još nisu prijavili temu doktorata.

U razgovoru sa studentima poslijediplomskih studija kao najčešća prepreka na putu prema doktoratu spominje se pitanje mentorstva. Nema mentora, kažu kolege. A na papiru mentora ima jer je prema zadnjem Pravilniku o poslijediplomskim sveučilišnim studijima kriterij za mentorstvo znanstveno-nastavno zvanje (docent, profesor) i 3 objavljena rada indeksirana u *Current Contentsu* (CC) u zadnjih 5 godina. U prosincu je Fakultet imao 141 osobu u znanstveno-nastavnom zvanju, od kojih polovina (71) dosad sa studentom poslijediplomskog studija nije ni obranila ni prijavila temu. Velika većina nastavnika na ovom popisu ima ispunjene kriterije za mentorstvo. Ali zašto ne mentoriraju studente poslijediplomskoga studija? Možda ih mentoriraju, ali se to još ne vidi, jer formalno netko postaje mentor u trenutku prijave teme. Znači, možda netko radi s pristupnikom na nekom istraživanju koje će se u budućnosti prijaviti kao tema doktorata.

Koji bi motiv nekom bio da bude mentor na doktoratu? Motiv može biti dodatna pomoć u znanstvenom radu – mentori su obično vrlo zauzeti iskusni nastavnici koji će cijeniti činjenicu da im student provodi istraživanje koje su oni osmislili. Na taj način mentor povećava svoju znanstvenu produkciju, jer je sada uvjet za obranu doktorata objava 2 CC rada. Motiv može biti i činjenica da je jedno mentorstvo na doktoratu ili magisteriju nužno za napredovanje u zvanje redovitoga profesora. Dodatne motive i poticaje za mentorstvo upravo smišlja Uprava fakulteta.

Ime	N
prof. dr. sc. Zoran Đogaš	9
prof. dr. sc. Željko Dujčić	8
prof. dr. sc. Mirna Saraga-Babić	7
prof. dr. sc. Damir Sapunar	7
prof. dr. sc. Dragan Primorac	6
prof. dr. sc. Dragan Ljutić	5
prof. dr. sc. Mladen Boban	5
prof. dr. sc. Ivana Kuzmić Prusac	3
prof. dr. sc. Dinko Mirić	3

Tablica: Imena top mentora koji su obranili s pristupnikom 3 ili više magisterija i doktorata na samostalnom Medicinskom fakultetu u Splitu

U trenutku kada nema financijskih poticaja za mentorstvo, hvalevrijedno je istaknuti mentore koji su znanstveno uzdizali studente poslijediplomskoga studija više od jednog puta, koji je nužan za napredovanje. A onaj tko je s pristupnikom obranio tri ili više magisterija i doktorata, taj uistinu zaslužuje naklon do poda. Stoga je Dekanski kolegij odlučio prihvatiti prijedlog da se na Dan fakulteta dodijeli priznanje za mentorski rad svim našim nastavnicima koji su u našoj ustanovi obranili sa studentom tri ili više magisterija i doktorata. Radi se o devet nastavnika, čija imena i broj obranjenih disertacija možete vidjeti u priloženoj tablici. Ti nastavnici zasigurno imaju još mentoriranih radova u drugim ustanovama, ali u ovaj su izračun ušli samo oni radovi koje su mentorirali na samostalnome Medicinskom fakultetu u Splitu.

A što je činiti studentu poslijediplomskoga studija kako bi našao mentora? Prvo i najvažnije jest da se mentor treba dogovoriti odmah na početku studija, odnosno prije upisa na poslijediplomski studij. Jer konkurencija za potencijalne mentore očito je vrlo velika. Pritisak je osobito velik na mentore koji su se dosad pokazali vrlo uspješnima. Drugo, nužno je odmah na početku studija definirati temu istraživanja. Student koji odradi tri godine poslijediplomskoga studija bez mentora i teme istraživanja loše je uložio svoje vrijeme i novac. Bit doktorskoga studija jest znanstveno istraživanje. Ako netko uči o istraživanju, a ne provodi ga, to je kao da tri godine uči teoriju o medicini, a ne vidi pacijenta. Treće, kad se razmišlja o potencijalnom mentoru, treba najprije provjeriti na PubMedu ili drugim izvorima informacija objavljuje li potencijalni mentor redovito znanstvene radove u časopisima koji se indeksiraju u CC-u. Ako mentor objavljuje malo i nema publikacije svake godine, onda nema ni potencijal da studentu u par godina pomogne u objavi 2 CC rada. Četvrto,

TRIBE: Poslijediplomski studij usmjeren istraživanju

ako je mentor nekoga ranije mentorirao, treba razgovarati s tim studentima, raspitati se malo o mentoru. Peto, kad se dogovori mentorstvo i tema, onda slijedi teški rad.

Mentor obično nije sluga pokorni koji će sam provoditi istraživanje, a tu i tamo sa studentima podijeliti rezultate. Od studenta se očekuje da obavi većinu posla na izradi doktorskoga istraživanja i rada. I ako taj posao ne obavi student, vjerojatno neće nitko drugi. Izlike za zapuštanje doktorata su standardne – nemam vremena, imam puno dežurstava, umoran sam itd. Među ljudima koji su u životu obranili doktorat ima mnogo osoba koje su bile vrlo zauzete i imale dežurstva, ali su uspjele u životu posložiti prioritete.

Poruka za kraj: dragi studenti poslijediplomskoga studija, ako ste se već upisali na studij ili ga odradili bez da ste imali mentora i temu istraživanja, onda je pravo vrijeme da to definirate, i to odmah, jer svake se godine na poslijediplomski studij upisuju novi studenti, mlađi i ambiciozniji. A ako imate bilo kakve ideje i komentare vezane za mentorstva i poslijediplomski studij, slobodno mi se javite. Stojim vam na raspolaganju.

doc. dr. sc. Livia Puljak
Prodekanica za znanost i poslijediplomske studije

Na Medicinskom fakultetu u Splitu 2011. godine pokrenut je novi poslijediplomski studij Translacijska istraživanja u biomedicini – TRIBE, kao prvi studij koji bi školovao istraživače u području temeljnih biomedicinskih znanosti. Za realizaciju studija bilo je potrebno nešto više od godinu dana.

Studij je otvoren svima koji se žele baviti temeljnim biomedicinskim istraživanjima. Na studij se mogu upisati studenti koji su završili odgovarajući diplomski studij u znanstvenim područjima biomedicine i zdravstva (sva polja i grane), biotehnologije (biotehnologija), prirodnih (biokemija, kemija, biologija) i nekih društvenih (psihologija, defektologija) znanosti. Brojnošću struka kojima je studij namijenjen osigurat će se multidisciplinarnost i timski rad znanstvenika koji se žele baviti biomedicinskim istraživanjima.

Natječaj za upis na studij je otvoren, a sve dodatne informacije mogu se dobiti na mrežnim stranicama studija (www.mefst.hr/TRIBE). Asistenti i znanstveni novaci Fakulteta zaposleni na projektima iz temeljnih biomedicinskih istraživanja mogu se prijaviti i studirati potpuno besplatno.

Težište studija nije usmjereno klasičnoj nastavi već istraživačkom radu i izradi doktorske disertacije. Studentima se odmah dodjeljuje mentor i tema, što ne radi niti jedan doktorski studij u Hrvatskoj. Ekskluzivnost se postiže malim brojem upisanih studenata, što osigurava individualizirani pristup svakom studentu.

prof. dr. sc. Damir Sapunar
voditelj studija TRIBE

Studij Medicine na engleskom jeziku u Splitu

Senat Sveučilišta u Splitu na svojoj je sjednici u srijedu 16. veljače ove godine odobrio izvođenje studija Medicine na engleskom jeziku. Ta odluka predstavlja završetak godinu i pol dugačka puta u pokušaju uvođenja prvoga međunarodnoga integriranog studija na našem sveučilištu koji bi se u potpunosti odvijao na engleskom jeziku. Taj napor našega fakulteta prepoznat je od strane čelnictva Sveučilišta, koje je svesrdno podržalo navedenu ideju. Dosad su na našem sveučilištu bili ponuđeni pojedini predmeti za izvođenje na stranim jezicima, ali ta ideja nije u cijelosti provedena u djelo, najvećim dijelom zbog nezainteresiranosti stranih studenata.

Program studija Medicine na engleskom jeziku odgovara u svim svojim dijelovima studiju na hrvatskom jeziku. To znači kako se novine vezane za staž, skupne ispite nakon treće i šeste godine te ispitivanje kliničkih vještina odnose i na studij na engleskom jeziku. Iako je studij u prvom redu namijenjen stranim državljanima, pristup imaju i oni s hrvatskom domovnicom, osobito oni iz inozemstva. Kao kriterij za upis, po prvi se put uvode testovi na engleskom jeziku, poput *Medical College Admission test - MCAT* i *SAT Reasoning Test*, a nadamo se kako će broj kandidata za koje bi trebalo organizirati prijemni ispit u sklopu naše ustanove biti minimalan.

U uvođenju cjelokupnoga studija Medicine na engleskom jeziku vidimo brojne prilike, izravne i neizravne, kako za naše nastavnike, tako i za studente na hrvatskom studiju. Interakcija i putovanja samo su dio pozitivnih događanja. Fakultet je odredio iznos školarine u iznosu od 7000 EUR. U vremenu krize, kada dolazi do snižavanja potpore od strane države, smatramo kako navedeni prihodi ostvareni na tržištu značajno mogu popraviti financijsku sliku našega fakulteta. Neupitno je, barem dok sam ja voditelj studija, kako i nastavnici angažirani na izvođenju studija moraju od svega imati i izravnu materijalnu korist.

U skoroj budućnosti očekuje nas posao oko raspisivanja međunarodnoga natječaja te odabir 30 najuspješnijih kandidata. Planirani su i razgovori s pročelnicima katedri prve godine koji bi već od sljedeće jeseni trebali započeti s odvijanjem nastave. Potrebno je nabaviti odgovarajuću literaturu kao bi se nastavnici na vrijeme stigli pripremiti za nastavu. Po dolasku kandidata u Split bit će potrebno riješiti probleme vezane uz njihov smještaj, prehranu i zdravstveno osiguranje. Stoga vas sve pozivam na otvorenu suradnju.

Srdačan pozdrav,

prof. dr. sc. Zoran Valić
Voditelj studija Medicine na engleskom jeziku

Puno smo napravili, a možemo još i više: Split kao svjetski centar izvrsnosti u medicini

prof. dr. sc. Matko Marušić

Fakultet je prošle godine svojim radom ostvario niz važnih iskoraka koji ga sustavno izgrađuju u centar izvrsnosti. Teško je napraviti popis napravljenoga jer su svi projekti zaslužili čelno mjesto i svi zajedno Fakultetu još više otvaraju vrata u svijet. Zato evo opisa 23 najvažnija zbivanja u prošloj i ovoj godini – njihov je slijed određen slučajnim odabirom nakon što sam ih stavio na papir redoslijedom od nastave i studenata preko znanosti, poslovanja i novih studijskih programa do međunarodne suradnje. Randomizacija je napravljena pomoću programa dostupnog na www.randomization.com (permutacija se može ponoviti ključem 22533):

■ Program studija Farmacije uspješno je započeo ove akademske godine a dobio je pohvale Europske komisije za usklađenost s direktivom 2005/36/EC o reguliranim profesijama. Nastavnici studijskoga programa uključeni su u međunarodni program izvrsnosti u farmaciji.

■ Potakli smo osnivanje sveučilišnoga odjela za zdravstvene studije, koji je upravo odobrio sveučilišni Senat. Tim smo se programom priključili europskim standardima izobrazbe zdravstvenih struka.

■ Dovršavaju se zgrade B i C; očekujemo da će to biti do ljeta, a useljenje će ovisiti o brzini nabave namještaja.

■ Nove mrežne stranice daju sve informacije o izvođenju nastave i radu katedara. Najnovija postignuća (telegrafski): Katedra za obiteljsku medicinu izvela prvi Objektivno strukturirani klinički ispit (OSKI); Katedra za istraživanja u biomedicini i zdravstvu vertikalizirala nastavu tako da je potpuno klinički orijentirala gradivo statistike i informatike i usustavila izradu diplomskoga rada; Katedra za anesteziologiju i intenzivno liječenje preuzela je nove predmete kliničkih vještina i priprema OSKI-ja. Predmeti Kliničke vještine I i II prošireni su uvođenjem posjeta studenata 1. i 2. studijske godine ambulantom obiteljske medicine, kliničkih vještina koje nude pretklinički predmeti i nekim aspektima rada u zajednici kao dijela društvene odgovornosti medicine.

■ Uveden je informacijski sustav za upravljanje ARIS, u koji su upisani svi fakultetski poslovni procesi. To omogućuje stalnu prilagodbu i usavršavanje svih aspekata poslovanja Fakulteta.

■ Studijski program Dentalne medicine stigao je do 4. studijske godine. Na sveučilišnom kampusu pred završetkom je pet ordinacija, a radi se na uspostavljanju fakultetske Klinike. Nastavnici su publicirali prve znanstvenoistraživačke članke na međunarodnoj razini.

■ Za knjižnicu su nabavljeni svi raspoloživi udžbenici u dovoljnom (zakonski propisanom) broju, kako bi studentima bili što dostupniji.

■ Uspostavljamo službenu i konkretnu suradnju s Medicinskim fakultetom u Maastrichtu, u Nizozemskoj, i Medicinskim fakultetom u Mariboru, u Sloveniji. Suradnja će se prije svega razvijati kao razmjena nastavnika i studenata i zajednički znanstveni nastup na međunarodnoj razini.

■ Doktorska se škola formalno ustanovljuje otvaranjem novoga poslijediplomskog studija Translacijska istraživanja u biomedicini i zdravstvu (TRIBE), koji je upravo odobrio sveučilišni Senat. Doktorska će škola objediniti sve poslijediplomske studije i usredotočiti se na povećanje fleksibilnosti, prožimanje i interdisciplinarnost svih studija te na intenzivan rad sa svim pristupnicima kako bi što uspješnije izradili doktorske disertacije.

■ Izrađen je računalni program koji omogućuje automatsko dobivanje podataka za izračun opterećenja te izvješća o nastavi na razini pojedinačnih nastavnika, katedara, studija i Fakulteta kao cjeline. Omogućit će izradbu portfelja za svakoga nastavnika. Zasniva se na bazi podataka koja se veže na

izvedbeni raspored nastave i kadrovske podatke, te na upis podataka o održanoj nastavi.

■ Za zajedničke znanstvene potrebe osnovana je Zajednička servisna jedinica i Zajednički znanstveni fond. Prof. Ivan Đikić je svoj laboratorij doveo na naš fakultet u okviru službene suradnje, a niz mladih i vrlo produktivnih istraživača došao je na naš fakultet: kolegice Marija Raguž i Anamarija Balić doktorirale su u SAD-u, Damir Kovačić je doktorirao u Belgiji, a Dario Sambunjak i Ozren Polašek došli su sa zagrebačkoga medicinskog fakulteta.

■ Odlično surađujemo sa studentskim pravobraniteljem i Studentskim zborom, u skladu s našim motom: studenti i profesori zajedno u učenju i inovacijama (SPLIT).

■ Uspostavljena je službena suradnja sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom. Kolege s Klinike za ginekologiju i porodiljstvo i Klinike za dječje bolesti, u suradnji s fakultetskom knjižnicom, Katedrom za biologiju i Katedrom za istraživanja u biomedicini i zdravstvu napravili su pet sustavnih pregleda za SZO.

■ Ojačane su istraživačke skupine na Biologiji i Imunologiji i genetici te definirane jake skupine na Farmakologiji, Neuroznanosti i Fiziologiji. Laboratorij za istraživanje boli proširio je svoj rad s bazičnih na kliničke aspekte boli i uspostavio jaku suradnju s američkim kolegom podrijetlom iz Splita. Intenzivno se radi na uspostavljanju Laboratorija za matične stanice.

■ U suradnji s kolegama iz Mađarske i SAD-a osnovane su skupine za kliničko istraživanje ishemijske bolesti srca u žena i za proučavanje genetičke zadanosti prijevremenoga poroda. Istraživačka skupina iz Zavoda za anatomiju i histologiju koja se bavi ishemijskom bolesti srca sudjeluje u srednjoeuropskom konzorciju koji je prihvatio njezin pokusni model. Za poticanje kliničke znanstvene izvrsnosti važan je i Hrvatski ogranak Cochrane organizacije, koji koordinira izradu sustavnih pregleda i metaanaliza i provodi niz istraživanja iz područja procjene sustava zdravstvene skrbi.

■ Osniva se i oprema Centar za medicinsku edukaciju i kliničke vještine, koji se nalazi u prizemlju Patološko-anatomskog kompleksa. U njemu će se održavati nastava kliničkih vještina i OSKI, a studentima će svakodnevno biti na raspolaganju za dodatno učenje i vježbanje.

■ Trenutno se financira 40 domaćih i 16 međunarodnih projekata, od toga dva FP7! Čestitamo svim kolegama na ostvarenom uspjehu – Fakultet će i dalje davati svu administrativnu podršku dobivanju novih i vođenju postojećih projekata.

■ Govorimo i engleski: sveučilišni Senat odobrio je početak studija Medicine na engleskom jeziku u školskoj godini 2011./12. Studij će proširiti prepoznatljivost Fakulteta u svijetu i naš fakultet postaviti na kartu međunarodnih učilišta.

■ Sustavno se potiče mobilnost studenata. Tijekom 2010. dva su studenta ljetno provedla u istraživačkom laboratoriju u SAD-u, a dva u istraživačkim laboratorijima u Sloveniji. Za ljetno 2011. priprema se veći broj studentskih posjeta inozemstvu, uključujući i četiri studenta Dentalne medicine. Potiče se rad CroMSIC-a i ljetna razmjena studenata, tako da se primjereno dokumentirana ljetna praksa priznaje kao izborni predmet.

■ U 2009. godini članovi Fakulteta objavili su 115 članaka u časopisima koji se referiraju u bazi Current Contents (CC), a u 2010. taj se broj popeo na 148. Zavidan broj članaka objavljen je u glasovitim časopisima kao što su *Science*, *Lancet*, *Nature*, *Nature Genetics* i *New England Journal of Medicine*. Održan je prestižni EMBO-tečaj Anatomija i embriologija miša, Međunarodna škola znanstvene komunikacije i II. simpozij Hrvatskoga ogranka Talijanskoga Cochrane centra.

■ Od 1. listopada 2010. studijski program Medicine usklađen je s Direktivom 2005/36/EC o reguliranim profesijama. Napravljene su i manje izmjene prema preporukama Komisije, a novi program znači da će studenti koji diplomiraju 2013. godine imati sve kompetencije za nastavak izobrazbe specijalizacijom te ne će trebati odrađivati staž i polagati državni ispit, u skladu s novim hrvatskim zakonima i preporukom Ministarstva zdravstva. Suplement diplome sadržavat će opis svih kompetencija koje su stekli, a njih će se, prema međunarodnim standardima, provjeravati trima skupnim ispitima: Skupnim ispitima znanja 1 i 2 (SIZ-1 i SIZ-2) te Objektivno strukturiranim kliničkim ispitom (OSKI).

■ Godine 2010. Fakultetskom vijeću uprava je podnijela detaljan i potpun proračun Fakulteta. Fakultet funkcionira stabilno unatoč drastičnom smanjenju prihoda od školarina i smanjenju sredstava koja su trebala pristići od Sveučilišta na ime troškova vanjske suradnje u nastavi. Za sve troškove inovacija u nastavi i znanosti ima dovoljno sredstava.

■ Osnovana je Zaklada Željko J. Bošnjak, koja služi financiranju znanstvenoistraživačke izobrazbe studenata i mladih asistenata.

Sve smo to napravili zajedno! Možda smo nešto i zaboravili i možda se nismo dovoljno hvalili, no rezultati najbolje govore o tome koliko je Fakultet uspješan i odgovoran, prije svega prema mladim ljudima koje obrazuje za odgovoran životni poziv liječnika!

prof. dr. sc. Matko Marušić
Dekan Medicinskoga fakulteta u Splitu

Priljev mozgova na Fakultet: Marija Raguž

Marija Raguž

Od prošle godine dr. sc. Marija Raguž radi kao viša asistentica na Katedri za medicinsku fiziku i biofiziku. Nakon diplome na PMF-u u Zagrebu, obranila je magisterij na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a nakon toga odlazi četiri godine u SAD na Department of Biophysics, Medical College of Wisconsin. Tamo je pohađala Graduate School of Biomedical Sciences i radila na projektu *Functions of cholesterol and cholesterol bilayer domain specific to the fiber-cell plasma membrane of the eye lens*. Pod mentorskim vodstvom prof. Witolda Karola Subczynskog doktorirala je 2010. godine.

Radeći u Americi, Marija je ostvarila značajan znanstveni napredak, objavila šest indeksiranih radova i nekoliko poglavlja u knjigama te prezentirala svoje radove na brojnim konferencijama diljem Amerike. Po povratku u Split, Marija je nastavila već uspješno započetu suradnju s laboratorijem u kojem je izradila doktorat, što će iskoristiti kao osnovu za prijavu novih projekata i unaprjeđenje znanosti iz područja biofizike u Splitu. Ova iznimno uspješna mlada znanstvenica zainteresirana je za suradnju sa svim kolegama s kojima ima zajedničke znanstvene interese.

U slobodno vrijeme Marija voli putovati, obilaziti povijesno važna mjesta i prirodne ljepote te se baviti raznim sportovima i pratiti važna sportska natjecanja, posebice hrvatskih sportaša.

doc. dr. sc. Katarina Vukojević

Težak rad u znanosti se isplati

Ozren Polašek

Rođen 26. 7. 1979., Bjelovar

1997. - 2003. Studij medicine, Zagreb

2008. - Doktorat, Sveučilište u Zagrebu

2009. - Doktorat, Sveučilište u Edinburghu

2010. - Specijalizacija iz javnog zdravstva

Bračno stanje - oženjen

Djeca - Sara i Erika

Optimisti

Dr. Ozren Polašek je iznimno mlad i iznimno uspješan znanstvenik. Naravno, mjesto mu je na iznimnom Medicinskom fakultetu u Splitu, gdje je došao iz Zagreba, a privukao ga je razvoj Fakulteta, mogućnosti suradnje i krasne prilike za razvoj karijere. Glasnik vam predstavlja našega novoga iznimnog zaposlenika.

Ozrene, zašto si se sa zagrebačkoga preselio na splitski Medicinski fakultet?

Sama odluka o prelasku nije se dogodila preko noći. Još smo 2006. godine supruga i ja razmatrali mogućnosti o prelasku u Split, s obzirom na razvoj Fakulteta, opsežne mogućnosti suradnje i postojanje krasnih prilika za razvoj karijere. No, tada nismo poznavali niti grad niti ljude. S vremenom smo upoznali divne suradnike tijekom zajedničkoga rada na projektu 10 001 Dalmatinac i došli do konačne odluke o potpunom preseljenju. Odluci su pogodovale i povoljnija klima i način života, kao i blizina otoka. Usto, sada više ne trebam tražiti apartman na moru. No, ako pogledam unazad, nisam nikako mogao predvidjeti kojim će mi se smjerom razvijati karijera do točke u kojoj se sada nalazi.

Znači, ti nisi jedan od onih koji su na početku svojega studija znali čime se žele baviti kasnije u životu?

O, ne, ja sam na početku studija bio jako siguran čime se želim baviti. Kirurgijom. Tek sam na ispitu iz kirurgije odlučio da ipak želim imati malo opušteniji život i ne provesti pola radnoga vijeka u sterilnim uvjetima. Naime, ja sam od malih nogu želio biti biolog. Već mi je u ranom djetinjstvu tata, koji je diplomirani inženjer biologije, usadio ljubav prema biljkama i životinjama, koja je rezultirala opsežnim interesom za morfologiju kukaca. Iz toga područja imam čak i objavljen znanstveni rad koji je najvećim dijelom napisan dok sam još bio u srednjoj školi. S druge strane, mama mi je diplomirana inženjerka fizike, tako da sam volio i fiziku i često bio na natjecanjima, uz dobre plasmane na državnim natjecanjima i jedan poziv na testiranje za Olimpijadu, svjet-

sko natjecanje mladih fizičara. No, za daljnji rad u fizici bilo mi je potrebno opsežnije poznavanje napredne matematike, za koju nisam imao želje ni snage učiti ju. Zato sam odabrao medicinu, kao kompromis između biologije i fizike, ali i područje koje mi se činilo jako zanimljivim.

Zašto si odabrao specijalizaciju iz javnoga zdravstva?

Studij sam upisao s vrlo jasnom idejom – biti najbolji. Prva je godina studija bila jako važna za mene. Učio sam anatomiju iz četiri udžbenika i tri atlasa i posvećivao gotovo svaki budni trenutak učenju. Bio sam prilično naporan student i demonstratori me nisu voljeli jer sam ih često pitao teška pitanja na koja nisam mogao pronaći odgovor u svim tim knjigama. Prvu sam godinu završio sa svim peticama uz, naravno, jednu iznimku. Na ispitu iz jedinoga javnozdravstvenog predmeta na prvoj godini, socijalnoj medicini, nisam zadovoljio kriterije ispitivača i pao sam taj ispit. To sam dosta osobno shvatio i odlučio da ne želim imati nikakve veze s javnim zdravstvom. Usto sam znao da me ne zanima matematika niti ikakvi brojevi, kada sam već odabrao medicinu. No, kako se stvari u životu poslože uvijek na zanimljiv i neočekivan način, moje prvo radno mjesto bila je Škola narodnog zdravlja »Andrija Štampar«, Katedra za medicinsku statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku. Zatim sam završio specijalizaciju iz javnoga zdravstva, a sada u Splitu sudjelujem u nastavi iz Socijalne medicine.

Rekao si da si bio izvrstan student. Jesi li još neki ispit položio iz drugog ili trećeg pokušaja?

Hm, drugih pokušaja je bilo, trećih nije. Socijalna medicina je bila jedini ispit na studiju koji nisam prošao iz prvoga pokušaja. Nekoliko sam ispita padao na dijelovima gradiva, ali niti jedan drugi u cijelosti. No, imam i tu iznimku – Državni ispit sam položio iz drugoga pokušaja. Ispitivač me je na prvom izlasku upitao što bih napravio da mi susjed pozvoni na vrata i kaže da njegov otac ima edem pluća, a ja sam mudro odgovorio kako bih prvo pozvao hitnu pomoć. To se ispiti-

vaču nikako nije svidjelo i ostatak ispita je bila čista nizbrdica obilježena pitanjima o količini furosevida u jednoj ampuli, a finale je bila diferencijalna dijagnostika Hanta virusa. Nakon toga sam se osjećao dosta glupo jer sam završio studij za 5,9 godina, sa solidnim prosjekom ocjena i Dekanovom nagradom za najboljega studenta, a zatim pao Državni ispit. No, drugi izlazak na Državni ispit bio je vrlo ugodan, na sreću, kod drugoga ispitivača.

Kako si se uključio u znanost u medicini?

Znanost mi nije bila nepoznata ni prije upisa studija medicine. Još sam se u srednjoj školi upoznao sa strukturom znanstvenoga rada, shvatio pojam reference i odgovaranja na pitanja recenzenata, tako da mi je bilo lakše uključiti se u sve te aktivnosti kasnije. Tijekom studija medicine bio sam uključen u nekoliko projekata s manje ili više znanstvenoga uspjeha. Pred kraj studija upoznao sam profesora Igora Rudana i tada je doista započela moja znanstvena karijera.

A sada? Kakvo je stanje sa znanstvenim istraživanjima i rezultatima?

Vrlo intenzivno. Trenutno imam 21 mapu na računalu u kojima se nalaze radovi koji su u raznim fazama pripreme, recenzije ili su prihvaćeni za tisak, u cijelom spektru časopisa – od jednoga neindeksiranog časopisa do *Naturea*. Na šest radova sam prvi autor, što znači da je sav posao oblikovanja zadnje verzije članka, slanja u časopise i odgovaranja moja odgovornost. No, prilično sam zadovoljan jer mi je nedavno prihvaćen rad koji je doživio 14 odbijanja. Krenuo sam od velikih časopisa i pokušao im prikazati jednu zanimljivu i vrlo interdisciplinarnu ideju. Kada sam slao rukopis u jedno područje, urednici časopisa su mi govorili da šaljem u drugo. Tamo su me opet vraćali u prvo. Onda je jedan časopis javio da će ga prihvatiti bez izmjena, ali samo ako mogu na svojoj internet stranici prikazati sve podatke o genima, fenotipovima i rodoslovlju ispitanika. Kako je to bilo u sukobu s etičkim odobrenjem koje smo dobili za istraživanje, morao sam povući rad i krenuti dalje, sve do časopisa koji je rad i prihvatio.

Što najviše voliš u znanstvenom radu?

Sve! Šalim se, nema smisla reći da netko voli sve u znanosti, to bi bila neistina. Na sreću, znanost je vrlo široka i u njoj možete pronaći i raditi nešto u čemu istinski uživite. Sve ovisi o tome kako ju shvatite i doživite. Ja sam ju shvatio kao nešto jako zanimljivo i inventivno, u čemu se isprepliću nove ideje i istraživanje, shvaćanje novoga i opisivanje onoga što ste pronašli. No, u znanosti možete i dugo hodati bez cilja ako nemate dobru ideju ili se potpuno izgubiti u neprimjerenom metodologiji istraživanja. Zato je za izvrsnu znanost potrebno imati dobru ideju, dobro osmisliti istraživačko pitanje, znati koristiti dobru metodologiju, a zatim kada ste sigurni da su prethodni koraci dobro postavljeni, treba se prihvatiti posla. Osim toga, ja jako uživam baš u onim stvari-

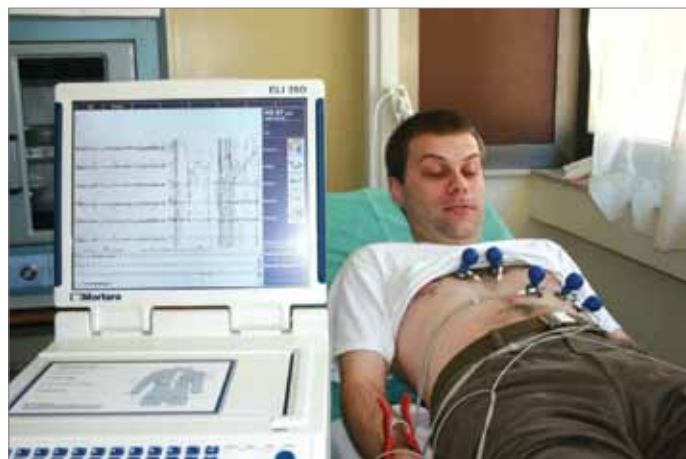
ma koje drugi često ne vole – dizajn istraživanja, prikupljanje podataka i kontrola kvalitete te analiza podataka. To znači da u pisanju znanstvenih radova posebno volim poglavlja materijali i metode i rezultati, od kojih drugi kolege često zaziru.

Što konkretno istražuješ?

U znanosti me zanima nekoliko područja i moram reći da sam imao sreće pronaći način kako većinu interesa spojiti u

Sabor

Sam svoj ispitanik

Škotska

nešto čime se bavim. Najvećim se dijelom bavim genetikom složenih svojstava, s posebnim interesom na otočnim populacijama. Ovo je vrlo zanimljivo i propulzivno područje ako se želite baviti takvom vrstom posla. No, to ima i svoju cijenu – kako je većina stvari u području nova, to znači da stalno morate »hvatati svoj rep« i pokušavati se održavati u svoj toj masi novih ideja, spoznaja i teorija. Osim toga, jako me zanima istraživanje u javnom zdravstvu, a ono što je najbolje, ove se dvije grane mogu spojiti u jednu i vrlo uspješno koristiti u projektu 10 001 Dalmatinac. Imam i treću ljubav - kvalitetu u zdravstvu i znanosti, ponajprije način prikupljanja podataka i njihove analize s ciljem povećanja kvalitete procesa liječenja ili učenja. Konačno, volim i druge teme i područja istraživanja, ali u njima sudjelujem kao suradnik ili analitičar. Ili netko tko pokušava utjerati dogovorene aktivnosti u zadanim rokovima.

Kako napreduje projekt 10 001 Dalmatinac?

Ovo je jedan od glavnih znanstvenih razloga mogega prelaska u Split. Radi se o projektu u kojem sam ja „odrastao“, u profesionalnom smislu, i bilo mi je jako žao od njege se odvojiti kada je profesor Igor Rudan prešao u Split. I dalje sam bio intenzivno uključen u projekt, ali je teško raditi na projektu koji nema veze s ustanovom u kojoj radite, u drugom je gradu, a još pritom vaši kolege ne gledaju blagonaklono na vrhunske rezultate koje ostvarujete. No, projekt je uistinu odličan, ali mislim da ste već dosta o tome čitali u prethodnim brojevima *Glasnika*. Samo ću reći da projekt i dalje snažno napreduje, imamo planove za terenski rad 2012. godine, planove za širenje projekta i na području Splita i jako velike ideje za detaljnije i naprednije analize postojećih uzoraka.

Imaš li poruku za mlade suradnike?

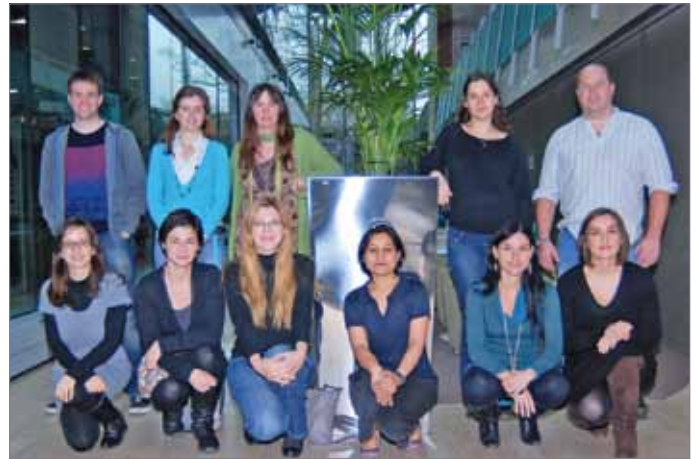
Svi imaju poruku za mlade suradnike, u tome ponekad i jest problem. Moja je poruka da se težak rad u znanosti isplati. Osim financijski. No, divan je osjećaj kada vidite da je vaš trud i rad rezultirao prihvaćanjem i objavljivanjem članka i ja mu se radujem svaki put.

Sada znamo da si već nekoliko puta imao osobni razlog nešto ne raditi, ali si ipak završio u tome. Jesi li ikada imao nešto kontra Splita, pa si zato došao ovamo?

Na sreću ne. Split mi se i prije sviđao i volio sam tu doći preko ljeta. Štoviše, u Splitu smo supruga i ja prije nekoliko godina proveli jedan od najboljih godišnjih odmora ikada. Lijepe su uspomene dodatno pomogle odluci o prelasku, unatoč činjenici da nemamo nikakvu rodbinu u Splitu niti cijeloj Dalmaciji, tako da će ovo biti jedan zanimljiv pothvat. No, ja mu se istinski radujem.

Dalibora Behmen, prof.

Cambridge je idealno mjesto za znanstvene kontakte

doc. dr. sc. Vesna Boraska sa skupinom za Primijenjenu genetičku statistiku na Wellcome Trust Sanger Institutu

Sekvenciranje genoma je bio svojevrsan trijumf znanosti i tehnologije, a u njemu je, kao dio Human Genome projekta, važnu ulogu odigrao Wellcome Trust Sanger Institut (WTSI) u Cambridgeu, u Velikoj Britaniji. Danas WTSI ima reputaciju svjetskoga centra izvrsnosti u polju humane genetike, što je zaslužio zbog velikih financijskih i infrastrukturnih ulaganja u genetska istraživanja i zbog nastavka sekvencioniranja najvećega dijela ostalih do danas sekvencioniranih organizama.

Naša je kolegica doc. dr. sc. Vesna Boraska tijekom 2009./2010. provela 11 mjeseci na poslijedoktorskom usavršavanju na WTSI-u u sklopu projekta Analiza i interpretacija cjelogenomskih studija povezanosti: primjena u projektu 10 001 Dalmatinac. Ovakva iznimna prilika dodatnoga profesionalnog obrazovanja omogućena joj je zahvaljujući višegodišnjoj dobroj znanstvenoj suradnji s dr. sc. Eleftheriom Zeggini, voditeljicom grupe za Primijenjenu genetičku statistiku te financijskoj potpori Hrvatske zaklade za znanost.

S ciljem nastavka započelih istraživanja, doc. Boraska ove godine provodi dodatna četiri mjeseca na WTSI-u, a ovoga je puta nagrađena stipendijom za projekt Establishing novel genetic loci for eating disorder-related traits, brachial circumference and sex, koji financira Jedinstvo uz pomoć znanja. Tri osnovna istraživanja koja provodi u okviru projekta visoko su profilirane kolaborativne studije koje imaju za cilj identificirati genetske lokuse povezane s tri fenotipa: opseg nadlaktice, osobine povezane s poremećajima prehrane te autosomne razlike između muškaraca i žena. Istraživanja spomenutih biomedicinski važnih fenotipova imaju ulogu pomoći u rasvjetljavanju temeljnih bioloških putova povezanih sa skladištenjem masnoga tkiva, zatim putova vezanih uz poremećaje prehrane te uz mehanizme koji bi mogli biti u vezi s pobačajem i poremećajima u fertilitetu. Nabrojani

projekti inkorporiraju cjelogenomske podatke proizišle iz studije 10 001 Dalmatinac, koju sačinjavaju tri hrvatske kohorte, Vis, Korčula i Split.

Uz znanstveno i stručno profiliranje, rad u ovakvoj svjetski etabliranoj instituciji omogućava i razvoj menadžerskih i organizacijskih vještina te je idealno mjesto za stvaranje dobre mreže znanstvenih kontakata. Navedena će suradnja i osnažiti prijenos znanja te omogućiti ostvarivanje novih znanstvenih spona između Medicinskoga fakulteta u Splitu i WTSI-a u Cambridgeu. Razne hrvatske i europske zaklade omogućuju mladim znanstvenicima kratkoročne i dugoročne odlaske u međunarodne institucije, što je od neprocjenjive važnosti za razvoj znanstvene karijere te ih se toplo preporučuje.

prof. dr. sc. Tatijana Zemunik

Hrvatska zaklada za znanost

Desetogodišnjica objave ljudskoga genoma: dosadašnja postignuća i budući ciljevi

Dana 15. veljače 2011. godine proslavili smo desetogodišnjicu objave sekvence ljudskoga genoma. Danas se smatra da je, s obzirom na revolucionarno unaprjeđenje znanosti i preokret u istraživanju koji je potom uslijedio, ovo jedan od najvažnijih istraživačkih projekata ikada objavljenih te se njegova važnost često uspoređuje s važnošću slijetanja na Mjesec ili izumom kotača.

Nekoliko je osnovnih fronta znanstvenih istraživanja koja su omogućena zbog poznavanja potpunoga slijeda nukleotida, a koja su označila proteklo desetljeće. Prvenstveno, postalo je moguće istražiti strukturu i organizaciju genoma i unaprijediti znanje o genetskim varijantama i funkcionalnim regijama unutar genoma. Prije objave sekvence većina je gena imala nepoznatu ili samo djelomično poznatu funkciju pa se druga linija istraživanja uhvatila u koštac s razumijevanjem funkcije gena i njihovih proteinskih produkata. U tome su veliku ulogu odigrale cjelogenomske studije povezanosti koje, bez početne hipoteze, obuhvaćaju informaciju o genetskim varijantama čitavoga genoma i analiziraju je s biološkom osobinom, odnosno, fenotipom od interesa.

Do sada su analizirane na stotine i stotine bioloških osobina, od biokemijskih, antropometrijskih, fizioloških preko monogenetskih pa sve do složenih bolesti. Ovaj je globalni trud rezultirao otkrićem ~2,850 gena odgovornih za nastanak monogenetskih te ~1,100 gena koji sudjeluju u nastanku raznih složenih bolesti, a smatra se da je ovo tek početak pravih saznanja. Spomenuta su istraživanja u samo nekoliko godina umnogostučila i uvelike promijenila dosadašnje spoznaje o biološkim mehanizmima koji upravljaju zdravljem i bolešću čovjeka.

Osim nabrojanih, poznavanje je genoma kataliziralo provedbu raznih molekularnih, staničnih, animalnih te brojnih drugih studija koje su dovele do boljega razumijevanja biologije čovjeka. Najveći se napredak vjerojatno može osjetiti u tumorskoj biologiji pri čemu se znanja dobivena iz genetskih istraživanja već primjenjuju u predviđanju prognoze i odabiru terapije prilikom liječenja određenih vrsta tumora. Osim biomedicinskih istraživanja, poznavanje sekvence ljudskoga genoma omogućilo je istraživanje evolucije čovjeka, razvoj populacijske genetike te razvoj komparativne genomike kojom se uspoređuju genomi čovjeka i drugih organizama, od jednostaničnih prokariotskih i eukariotskih organizama pa sve do primata, a sve opet u svrhu boljega razumijevanja biologije čovjeka.

Ultimativni je cilj genetskih istraživanja postizanje potpunoga razumijevanja biologije zdravoga i bolesnog pojedinca. To će biti ključno za upotrebu genomske informacije pri liječenju bolesti, odnosno, za razvoj novih preventivskih, dijagnostičkih i terapijskih metoda. Dosadašnje desetogodišnje istraživačko iskustvo pokazalo nam je da smo u razumijevanju mnogih monogenetskih bolesti i sindroma značajno unapređivali te da se kroz sljedeće desetljeće može očekivati razvoj novih specifičnih lijekova te točnijih dijagnostičkih testova. Međutim, za pravu tranziciju medicine iz klasične u onu genomsku, pri kojoj će liječenje složenih bolesti biti bazirano na informaciji dobivenoj iz genoma, bit će potrebno provesti još puno fundamentalnih istraživanja, medicinskih studija, kliničkih pokusa te edukacije na svim razinama.

doc. dr. sc. Vesna Boraska

Zavidna međunarodna karijera splitskoga studenta medicine

NA STUDIJU MEDICINE U SPLITU VEDRAN STEFANOVIĆ DIPLOMIRAO JE S PROSJEKOM 5,0. NA NAŠOJ KATEDRI ZA HISTOLOGIJU I EMBRIOLOGIJU JE I DOKTORIRAO. A NAKON TOGA OTIŠAO JE U SVIJET I OSTVARIO ZAVIDNU KARIJERU. ODUPIRE SE NAGOVORIMA ZA POVRATAK, ALI I DALJE S NAMA USPJEŠNO SURAĐUJE.

prof. dr. sc. Vedran Stefanović u svojoj ordinaciji u Helsinkiju

Splitski studij Medicine odškolovalao je brojne uspješne liječnike među kojima je i kolega Vedran Stefanović, danas ugledni profesor ginekologije, opstetricije i perinatologije Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Helsinkiju. Prof. Stefanović ostvario je zavidnu međunarodnu karijeru, a sve je krenulo diplomom na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (studij u Splitu) gdje je diplomirao 1990. godine s prosjekom ocjena 5,0.

Prve znanstvene korake na Katedri za Histologiju i embriologiju okrunio je 1994. godine doktoratom na temu »Rana diferencijacija humane hipofize« pod mentorskim vodstvom prof. dr. Mirne Sarage-Babić, kojoj je ujedno bio i prvi znanstveni novak. Nakon niza znanstvenih uspjeha 2001. položio je i specijalistički ispit iz ginekologije i opstetricije, a već sljedeće godine stekao je i diplomu Fetal Medicine, King's College London. Nakon toga, 2005. godine, subspecijalizirao je fetalnu medicinu (perinatologija). Objavio je 35 radova u CC-u, 15 radova na finskom jeziku, zatim poglavlja u 3 knjige, bio mentor na 15 diplomskih radova i 4 doktorata. Područje njegova znanstvenog interesa je fetalna kirurgija, hipoksija, masivno krvarenje u opstetriciji i embriologija. Prof. Stefanović je stručnjak EU-a u organizaciji *European project of obstetric haemorrhage reduction: attitudes, trial, and early*

prof. dr. sc. Mirna Saraga-Babić u Laboratoriju za istraživanje ranog razvoja čovjeka s prof. dr. sc. Vedranom Stefanovićem i doc. dr. sc. Katarinom Vukojević, s kojima je obranila svoj prvi i zadnji doktorat kao mentorica. U sve je planove uključena i tehničarka, gđa Asja Miletić.

warning system (EUPHRATES) i član je ugledne *European Folic Acid Expert Group*. Kao pozvani predavač predavao je na 35 međunarodnih kongresa, a uz materinji jezik tečno govori šest stranih jezika (finski, švedski, engleski, talijanski, španjolski i portugalski). Prof. Stefanović u slobodno vrijeme voli putovati, učiti strane jezike, aktivno se bavi sportom, a jako voli književnost i glazbu.

Zavod za Anatomiju, histologiju i embriologiju vrlo je ponosan na ovoga mladog liječnika i znanstvenika koji nas uvijek rado posjeti kada dođe u Split te i dalje s nama znanstveno surađuje.

doc. dr. sc. Katarina Vukojević

Što je s našim izbornim predmetima?

Naslovno pitanje jednako mi znatiželjno postavljaju kolege studenti i nastavnici našega fakulteta pa je red napisati par rečenica o novostima u organizaciji i provedbi ovoga dijela nastave.

»KLASIČNI« IZBORNI PREDMETI

Prvo podsjećam da se nastava izbornih predmeta odvija početkom srpnja tekuće akademske godine neposredno prije ljetnoga ispitnog roka. Postoji utvrđen broj izbornih predmeta koji su ponuđeni svakoj studijskoj godini u terminima održavanja nastave na ovim predmetima. Studenti su u mogućnosti birati predmete rangiranjem ponuđenih predmeta, a konačni popisi po predmetima utvrđuju se tri mjeseca prije početka održavanja izbornih predmeta. Glavni kriterij za udovoljavanje preferencija bit će dotadašnji uspjeh studenata u tekućoj i/ili prethodnim studijskim godinama. Cijeli proces »ponude« i »odabira« izbornih predmeta odvija se kroz ožujak, a u travnju će biti izrađeni rasporedi po prostorijama i studijskim grupama. Toliko o »klasičnim« izbornim predmetima.

NASTAVNE/ZNANSTVENE/STRUČNE AKTIVNOSTI KOJE SE PRIZNAJU KAO EKVIVALENTI IZBORNE NASTAVE

Osim slušanja i polaganja izbornih predmeta koji su formalni dio programa Fakulteta, student može izborni predmet obaviti i položiti i na drugi način. Pojednost rješenja izvan formalnoga programa Fakulteta, a napose studentske obveze i prateću dokumentaciju, Fakultet definira prije aktivnosti koju student želi odabrati. U načelu, nakon razrade i zadovoljavanja nužnih administrativnih kriterija, Fakultet će priznati sljedeće aktivnosti:

1. Za vrijeme ljetnih praznika u trajanju od najmanje mjesec dana

- praksu u bolnici i inozemstvu
- praksu u istraživačkom laboratoriju u inozemstvu
- prisustvovanje kongresima i radionicama, nakon ocjene i odobrenja te definiranja studentskih obveza.

Student može navedenu priliku dobiti kroz programe Fakulteta ili na drugi način.

2. Za vrijeme izbornoga predmeta u rasporedu turnusa

- dragovoljni rad u ustanovama zdravstvene i socijalne skrbi
- izborni predmet na drugom fakultetu na Sveučilištu u Splitu ili drugim sveučilištima u zemlji ili inozemstvu. Student može navedenu priliku dobiti kroz programe Fakulteta ili na drugi način.

3. U okviru programa ERASMUS

Ako studentski rad u okviru toga programa potraje dva mjeseca ili više, odrađeni predmet(i) priznat će se kao ekvivalent najviše dvaju izbornih predmeta ili ekvivalent tzv. velikoga izbornoga predmeta (VIP-a) na 6. godini studija Medicine.

4. Publikacija

Koautorstvo na znanstvenom članku objavljenom u časopisu koji se indeksira najmanje u PubMedu, a koji se ne rabi za obavljanje diplomskoga rada. Koautorstvo na sažetku prezentacije na simpoziju ili kongresu na kojemu sudjeluje s mentorom, s potvrdom mentora da je student sudjelovao u cijelom radu kongresa, da je zasluženi koautor sažetka i da su s time suglasni svi drugi koautori i da je sažetak prošao recenziju kao preduvjet prezentacije i publikacije u kongresnoj knjizi sažetaka. Ovaj oblik aktivnosti mora Povjerenstvu za nastavu biti prijavljen i od njega prihvaćen prije održavanja kongresa.

ADMINISTRATIVNI POSTUPCI

Zahtjev studenta za obavljanjem izbornoga predmeta izvan formalnoga programa Fakulteta student predaje u pisanom obliku najmanje tri mjeseca prije aktivnosti Povjerenstvu za nastavu, koje prijedlog razmatra i očituje se rješenjem.

Izborni predmet priznaje Povjerenstvo za nastavu, a potpisuje ga prodekan za nastavu.

Dokument na osnovu kojega se priznaje izborni predmet sadrži opis rada u bolnici/laboratoriju/ustanovi/organizaciji, potpis mentora i čelnika ustanove i žig ustanove.

Povjerenstvo za nastavu i studentska referada utvrđuju postupke administriranja ovih vidova izborne nastave u ISVU sustavu.

Na kraju sa zadovoljstvom ističem da je ova inicijativa razvoja novih dimenzija izborne nastave naišla na odobrenje naših studenata i siguran sam da će se, nakon daljnjeg »brusjenja« kriterija, razvijati na zadovoljstvo svih.

prof. dr. sc. Ivica Grković
Prodekan za nastavu i studentska pitanja

Zašto i kako »nova psihološka medicina«?

Devedesetih godina prošloga stoljeća psihološka medicina kao dio predmeta »Gospodin Horvat ide k liječniku« ni približno nije mogla pružiti stjecanje potrebnih znanja i vještina. Srećom, nekoliko godina kasnije, vraćena je kao poseban predmet na prvu godinu. Pokazalo se da studenti teško mogu pratiti i aktivno sudjelovati u ovakvoj nastavi na samom početku studiranja. Tako organizirana nastava nije omogućila stjecanje dovoljnih znanja o normalnim mentalnim mehanizmima i brojnim psihološkim fenomenima koji nisu znak psihičke bolesti, već su dio adaptacije na bolest, na stresne i traumatske događaje u svakodnevnom životu. Upravo zbog snažne potrebe za ovakvom edukacijom, u novom programu Medicinskoga fakulteta povećan je broj sati te je uveden novi koncept nastave Psihološke medicine koja će se odvijati tijekom treće i četvrte godine. Time se odgovorilo na zahtjeve suvremene medicinske edukacije s ciljem boljšeg poznavanja i razumijevanja psiholoških fenomena čovjeka, boljšeg korištenja stečenih znanja u radu s bolesnicima te razvoja komunikacijskih vještina budućih liječnika. U tu svrhu kolegij sadržava nekoliko osnovnih tematskih jedinica.

Prva tematska jedinica obuhvaća upoznavanje i razumijevanje suvremenih koncepata psihičkog razvoja, upoznavanje bioloških osnova psihičkih funkcija, normalnih psiholoških adaptacijskih mehanizama te osobitosti prilagodbe na životne događaje s naglaskom na bolest, bez obzira je li akutna ili kronična, dobroćudna ili zloćudna. Pritom ćemo se osvrnuti na osobitosti reakcije i prilagodbe različitih dobnih skupina, djece, adolescenata, osoba reproduktivne i starije dobi.

Česte pritužbe bolesnika raznih skupina na nedovoljnu komunikaciju s liječnicima u pravilu su odraz neprepoznatih otpora liječnika prema različitim bolesnicima. Upravo razumijevanje vlastitih psiholoških mehanizama u reakciji na bolesnike, kao i psiholoških reakcija bolesnika prema liječniku, omogućit će da ovakvih pritužbi bude što manje.

U trećoj tematskoj jedinici cilj nam je studente senzibilizirati za komunikaciju s obitelji bolesnika, ali i način ostvarivanja što kvalitetnije komunikacije u medicinskom timu, kako s kolegama, tako i s ostalim članovima.

U četvrtoj tematskoj jedinici studente će se upoznati s načinima organizacije i upravljanja medicinskom skrbi za bolesnike kod kojih značajno mjesto u nastanku i procesu liječenja imaju psihološki fenomeni i ponašanje bolesnika. Također će se upoznati s osobitostima bolesnika s funkcionalnim i kroničnim multiplim somatskim simptomima i sindromima koji potencijalno predstavljaju veliko opterećenje liječnicima obiteljske medicine. Porast broja kroničnih bolesti nameće potrebu organiziranja skrbi za ove bolesnike

pri čemu korištenje psiholoških metoda pristupa i liječenja igra neobično važnu ulogu. Stoga ćemo studente upoznati s osnovnim načinima organizacije skrbi, ali i metodama izobrazbe bolesnika (edukacija, upravljanje anksioznosti, unaprijeđenje adaptivnih vještina itd.).

I na kraju, kako bi se ova nastava što kvalitetnije odvila, trudit ćemo se organizirati praktičnu nastavu na raznim odjelima (internom, psihijatrijskom, pedijatrijskom i onkološkom) te putem seminara potaknuti aktivno sudjelovanje studenata u procesu učenja.

Nadamo se da će ovako organizirana nastava predstavljati koristan izvor informacija našim studentima, da će kroz zanimljive primjere i materijale lako usvojiti nastavne jedinice i uživati u satima provedenim s našim nastavnicima. Također se nadamo da će usvojena psihološka znanja i vještine, i kad završe medicinski fakultet, koristiti u svome svakodnevnome kliničkom radu.

doc. dr. sc. Dolores Britvić
Pročelnica Katedre za psihološku medicinu

Zamke i prednosti laboratorijske dijagnostike

U suvremenom kliničkom laboratoriju oko 95% pretraga je automatizirano.

Novi program Medicinskoga fakulteta u Splitu, koji se primjenjuje od 1. listopada 2010. godine, na Katedri za Medicinsku kemiju i biokemiju uvodi predmet Laboratorijska dijagnostika. Cilj je predmeta pružiti studentima skup znanja i vještina iz područja laboratorijske medicine kako bi ih na kraju razdoblja učenja bili sposobni primijeniti u svakodnevnoj praksi.

Laboratorijska je dijagnostika medicinska disciplina usmjerena k stjecanju, istraživanju i primjeni znanja. Brojnim tehnikama i metodama analizira sastav tjelesnih tekućina, stanica i tkiva, a rezultati analiza laboratorijski su nalazi na korist pacijentima i liječnicima.

Laboratorijski nalazi umnogome usmjeravaju nove pretrage i konačno znatno utječu na dijagnozu i terapiju. Procijenjeno je da rezultati laboratorijskih testova koji se primjenjuju u svim područjima kliničke medicine mogu biti osnova za 60 - 70% medicinske odluke.

LABORATORIJSKI SE TESTOVI KORISTE U RAZLIČITIM STADIJIMA DIJAGNOSTIČKOGA PROCESA

Napredak prirodnih znanosti, osobito u području biomedicine, te primjena novih tehnologija i analitičkih tehnika imaju izrazit utjecaj na razvoj dijagnostičkih postupaka. Ispitivanje funkcije jetre, bubrega, poremećaja vode i elektrolita, acido-bazne ravnoteže, hormonalnih poremećaja, imunoloških, metaboličkih i nasljednih poremećaja, oštećenja neodgovarajućom prehranom, praćenje prijeoperativna i poslijeoperativna tijeka, praćenje trudnoće, dijagnostika neuroloških, hematoloških bolesti i hemostaze, praćenje koncentracije lijekova tijekom terapije, nezamislivo je bez mnoštva laboratorijskih nalaza.

Objedinjavanjem laboratorijskih i kliničkih iskustava u procesu liječenja temeljena na znanstvenim istraživanjima moguće je postizati najbolji ishod za pacijenta.

Laboratorijske se pretrage odabiru i nalazi interpretiraju primarno, na temelju iskustva liječnika te primjenom medicine temeljene na dokazima (EBM, engl. *evidence-based medicine*). Laboratorijska medicina utemeljena na dokazima (EBLM, engl. *evidence-based laboratory medicine*) za donošenje odluke o zbrinjavanju svakoga pacijenta koristi najbolje rezultate laboratorijskih analitičkih postupaka i treba odgovoriti na pitanje je li određena laboratorijska pretraga bolesniku korisna ili ne? Odgovor je složen i zadaća predmeta Laboratorijska dijagnostika je da stečene znanstvene spoznaje iz medicinske biokemije, koja integrira spoznaje opće i analitičke biokemije te stanične i molekularne biologije s fiziološkim i patofiziološkim procesima, prenese studentu medicine kako bi na najbolji mogući način koristio laboratorijske pretrage.

OVISNOST KLINIČKE ODLUKE O LABORATORIJSKIM PRETRAGAMA

Da bi interpretacija rezultata laboratorijskih pretraga bila objektivna, potrebno je poznavati brojne čimbenike nevezane uz samu bolest, a koji mogu utjecati na konačni rezultat pojedine pretrage. Proces dobivanja rezultata neke pretrage

U suvremenom kliničkom laboratoriju oko 95% pretraga je automatizirano.

u svakodnevnoj praksi uključuje i mogućnost utjecaja raznih bioloških i metodoloških čimbenika na rezultat pretrage, što može imati nepovoljne posljedice za bolesnika. Zbog toga je važno znati razlikovati čimbenike čiji utjecaj nema kliničko značenje od onih koji su važni za donošenje liječničke odluke.

KLINIČKA KORISNOST REZULTATA LABORATORIJSKIH PRETRAGA

Važno je znati da analitički pouzdan rezultat ne uključuje obvezno i diferencijalno dijagnostičku vrijednost ni njegovu korisnost u praćenju tijeka bolesti i učinka terapije. Za procjenu korisnosti služe različita svojstva pretrage, kao što su: *dijagnostička* (ili klinička) *osjetljivost*, *dijagnostička* (ili klinička) *specifičnost*, *prediktivna vrijednost*, *omjer vjerojatnosti* (LR, engl. *likelihood ratio*) i *dijagnostička djelotvornost*.

Kroz predavanja, seminare i vježbe studente se poučava kako racionalno koristiti laboratorijske pretrage, što znači ciljani dijagnostički pristup od jednostavnijega, bržega i jeftinijega k složenijem, diferentnijem i sporijem. Činjenica je da laboratorijske nalaze svakodnevno koriste gotovo svi liječnici. Mišljenja sam da bi već studenti trebali učiniti dodatne napore da što prije razumiju značaj osnova laboratorijske dijagnostike, sve njene zamke i prednosti, kako bi u svojoj praksi stečena znanja čim prije mogli primijeniti.

doc. dr. sc. Ilza Salamunić

Vježbe koje studenti žele ponavljati: kliničke vještine iz Obiteljske medicine

Slijedeći trendove u svijetu za stjecanje vještina i točno definiranih kompetencija tijekom studija medicine, po prvi su put organizirane i održane vježbe kliničkih vještina na Medicinskom fakultetu u Splitu u organizaciji Katedre obiteljske medicine, za studente 6. godine Medicine.

Vježbe su uvedene da bi se studentima omogućila primjena teoretskog znanja stečenog tijekom studija te svladavanje osnovnih kliničkih vještina potrebnih za rad u obiteljskoj medicini. Vježbe su organizirale i održale članice Katedre obiteljske medicine: Davorka Vrdoljak, Nataša Mrduljaš-Đujić, Marion Tomičić, Jadranka Giljanović Perak i Irena Zakarija Grković, uz podršku i pomoć nove pročelnice, dr. sc. Ivančice Pavličević. Napravljena je inventura postojećih modela na Fakultetu, naručeni/nabavljeni novi materijali te osmišljeno i napisano dvadeset pet »opisa postaja kliničkih vještina« koji su potom objavljeni na mrežnoj stranici Katedre. Bilo je predviđeno održati pet vježbi u trajanju po dva sata, ali na zahtjev studenata organizirane su još dvije.

Ocjenjivanje kliničkih vještina provest će se na kraju turnusa iz Obiteljske medicine, po prvi put na našem fakultetu, u obliku objektivnoga, strukturiranoga kliničkog ispita (OSKI), koji je tijekom proteklih godina prihvaćen diljem svijeta kao objektivan, vrijedan i pouzdan način provjere kliničkih znanja. Radi se o ispitu koji se provodi, za svakoga studenta, u istim, strogo kontroliranim uvjetima (isto vrijeme/prostor/problem/materijali/kriteriji) u vidu postaja kliničkih vještina, a s ciljem postizanja maksimalne objektivnosti u ocjenjivanju tih vještina. OSKI će se održati u preuređenim prostorijama patološko-anatomskog kompleksa fakulteta u novoosnovanom Centru za medicinsku edukaciju i kliničke vještine. Zahvalne smo prof. dr. sc. Vladimiru Šimunoviću, koji nam je velikodušno pomogao u osmišljavanju i organizaciji OSKI-a, kao i našem dekanu, prof. Matku Marušiću, na poticaju i podršci.

dr. Irena Zakarija-Grković

Vježbanje davanja injekcija

Mjerenje tlaka

Vježbanje Heimlichova hvata

Postavljanje orofaringealnog usnika

Suradnja s ljubljanskom obiteljskom medicinom

prof. dr. sc. Igor Švab s dekanom, prof. dr. sc. Matkom Marušićem i v.d. predstojnicom Katedre za obiteljsku medicinu, dr. sc. Ivančicom Pavličević

Profesor dr. sc. Igor Švab, predstojnik Katedre za družinsko medicinu (Katedre za obiteljsku medicinu) Medicinskog fakulteta u Ljubljani, boravio je u Splitu u veljači 2011. kao gostujući predavač te je održao dva predavanja studentima šeste godine. Za vrijeme ovoga kratkog, ali vrlo korisnoga posjeta, prof. Švab se nekoliko puta sastao s dekanom našega fakulteta, profesorom dr. sc. Matkom Marušićem, njegovim suradnicima i s v.d. predstojnicom Katedre za obiteljsku medicinu, dr. sc. Ivančicom Pavličević.

Razgovaralo se o mogućnostima suradnje našega i ljubljanskog fakulteta te je dogovoreno sljedeće:

1. POMOĆ U RAZVOJU KADROVA I SAVJETOVANJE O DALJNJIJEM UNAPREĐENJU PROVOĐENJA NASTAVE NA KATEDRI ZA OBITELJSKU MEDICINU SPLITSKOGA FAKULTETA:

- mentorstva i komentorstva doktorata na Medicinskom fakultetu u Splitu od strane kolega s ljubljanske katedre
- posjet članova splitske katedre kolegama na ljubljanskoj katedri
- sudjelovanje naših nastavnika na tečaju za nastavnike obiteljske medicine na Bledu.

2. PEDAGOŠKO PODRUČJE

Trajanje nastave obiteljske medicine na Medicinskom fakultetu u Splitu jednako je onome na Medicinskom fakultetu u Ljubljani. Ovo otvara mogućnost razmjene studenata tijekom nastave obiteljske medicine, što će se pokušati realizirati sljedeće godine.

3. ISTRAŽIVANJE

Katedra u Ljubljani ima bogatu i plodnu istraživačku djelatnost. Dogovoreno je zajedničko sudjelovanje u istraživačkim projektima. U tijeku je prijava međunarodnoga projekta o prevenciji tetanusa. Postoji i mogućnost zajedničkoga istraživanja obilježja slovenskih i dalmatinskih obitelji.

4. PUBLICIRANJE

■ Poziv kolegama iz Slovenije da se uključe u rad Hrvatskoga ogranka Talijanskoga Cochrane centra, koji aktivno djeluje na našem fakultetu, sudjelovanjem u pisanju sustavnih preglednih članaka.

■ Mogućnost da jedan od sljedećih brojeva *Croatian Medical Journala* bude tematski broj o obiteljskoj medicini.

Zanimljiv i koristan razgovor s našim gostom iz Slovenije nastavljen je na zajedničkom ručku s članovima splitske katedre.

dr. sc. Ivančica Pavličević
Katedra za obiteljsku medicinu

Kako do knjiga u tri lekcije s epilogom

A di su knjige?

Kako bi knjižnica dobila sredstva za nabavu (tamo nekih knjiga koje nikome ne trebaju niti ih itko koristi jer smo odavno već zagazili u digitalno doba, pa kome još trebaju ti anakroni ostatci iz prapovijesti), obično mora upotrijebiti svu umješnost moljakanja. Reklo bi se, treba se smiliti. Pored toga, u planu nabave obvezno mora svake godine ispisivati pozamašne svote ne bi li na taj način odgovorne privikla na pomisao da se i uz knjižnicu veže neki novac. Treće, treba uporno sastavljati što duže popise potrebne literature (da bi dobila barem dio), pregledavati ih svako malo da se ne bi dogodilo da, kada jednom i osvane dan nabave (a nikada se ne zna kada će), neki odobreni novci propadnu jer su rasprodane ili krive knjige na popisu.

I kada konačno osvane taj dan i Uprava odredi svotu koja se može potrošiti, rekao bi čovjek da bi se zaposlenici knjiž-

nice trebali veseliti što su konačno pomno smišljane taktike, usavršavane generacijama knjižničara, urodile plodom. Svakako, ali tek tada slijede muke jer svaku knjigu treba puno puta prevrnuti preko ruku prije nego li se stavi na policu. Zamislite divote kada trebate pečatirati četiri stotine knjiga (na tri različita mjesta), polijepiti bar-kodove i zaštitne folije na svaku, a prije toga odabrati klasifikacijsku oznaku koja će najbolje opisati njezin sadržaj, kataloški obraditi (formalno opisati po pravilima koja se sama nižu u dvije oborite knjige) svaku sitnicu, sve to smjestiti u sigurno okrilje baze o kojoj se sami i brinete, lansirati podatke u virtualno internetsko okružje, provjeriti i vidjeti štima li sve jer je polovica podataka zapela negdje na putu od stvarnosti do privida i od sreće odahnuti kada sve konačno sjedne na svoje mjesto.

Eh, rekli bi oni s početka prve lekcije, elektroničke bi vas knjige oslobodile svih tih problema. Ne, ne bi. - zdušno bi uzvratili knjižničari. I za elektroničke knjige odavno već postoje razrađena pravila. Uostalom, kada bi sve bilo tako jednostavno, čemu onda sva ta strka oko semantičkoga weba? Ali o tome nekom drugom zgomom.

I tako se knjižnica smilila, dobila značajna sredstva za nabavu knjiga u ovoj akademskoj godini, nabavila preko četiri stotine novih udžbenika za studente koji su cijelu akciju pomno pratili i vrebali svaki novi primjerak koji se pojavio.

Ana Utrobičić
voditeljica knjižnice

Zahvala Ani, Dragici, Ivani, Maji i Marini

(ABECEDNIM REDOM, DA SE KOJA NE UVRIJEDI)

Dio slavne petorke: Dragica Roso, Marina Zoričić i Maja Dodig

Uz odobrenje Uprave za nabavu većega broja knjiga, drugi događaj koji je u knjižnici obilježio kraj prošle i početak ove godine bio je odlazak naših dragih studentica koje su skoro pet godina dežurale u kasnim poslijepodnevima i večernjim satima u knjižnici omogućavajući tako svojim kolegicama i kolegama nesmetano korištenje čitaonice i računalne učionice.

Udahnule su posebnu živost knjižnici pretvarajući pult na ulazu u mjesto okupljanja, živih rasprava, razmjene bilježaka i slatkiša, a i ponekoga čeznutljivog pogleda. Veselile smo se s njima svakomu položenom ispitu, dobrotvornoj akciji i svim studentskim izborima. Dosadivale smo im majčinskim savjetima, bespotrebnim prodikama i neizbježnim utišavanjima. Drago nam je što su sve u roku diplomirale te se otisnule u profesionalne vode. Ivana Prkić se odvažila na prekooceanski put do Amerike, a Maja Dodig, Ana Pavić, Dragica Roso i Marina Zoričić (opet abecednim redom) već su započele ili uskoro započinju stažiranje. Želimo im svima puno sreće i uspjeha.

Ana Utrobičić i Linda Ivas

Zaklada Željko J. Bošnjak: Put do znanja

Medicinski fakultet u Splitu ponosno obavještava sve ambiciozne i vrijedne studente da se za njih upravo otvorila mogućnost da svoje znanje i vještine dodatno usavrše na nekim od svjetski renomiranih sveučilišta za vrijeme ljetnih mjeseci.

Naime, Fakultetsko je vijeće Medicinskoga fakulteta u Splitu na svojoj četvrtoj redovitoj sjednici, održanoj 7. siječnja 2010. godine, jednoglasno donijelo odluku o osnivanju Zaklade Željko J. Bošnjak, čija je svrha poticanje upoznavanja sa znanstvenoistraživačkim radom u cilju znanstvenoga usavršavanja, i znanstveno usavršavanje studenata, asistenata i poslijediplomca Medicinskoga fakulteta u Splitu do trideset godina starosti. Profesor Bošnjak je više od trideset godina pravi i iskreni prijatelj našega fakulteta. Njegova privrženost Fakultetu počela je prijateljstvom s profesorom Matkom Marušićem i stipendijom za profesora Željka Dujića, a kroz godine je dosegla izobrazbu oko pedeset ljudi, pomoć u znanstvenoistraživačkoj opremi i materijalu, pomoć pacijentima, organizaciju kongresa i simpozija te moralnu i stvarnu

pomoć u vrijeme Domovinskoga rata. Fakultetu su u njegovoj povijesti pomogli mnogi časni ljudi, ali nitko toliko trajno i značajno kao profesor Bošnjak. Zato smo i ovoj važnoj Zakladi dali njegovo ime, a on je uzvratio time što je njezin najznačajniji dobročinitelj.

Kako je napokon dovršen postupak osnivanja Zaklade, tako možemo objaviti ovu radosnu i važnu vijest te već ovo ljetno poslati na usavršavanje dvoje najboljih studenata, asistenata ili poslijediplomca.

Sve detaljne informacije o Zakladi Željko J. Bošnjak, Statut, uvjete i način prijave, način doniranja i druge načine pomaganja Zakladi, možete naći na mrežnim stranicama Medicinskoga fakulteta u Splitu, stoga pozivamo sve koji cijene ovu ideju neka daju potporu mladim studentima, asistentima i poslijediplomcima kako bi postali vrhunski znanstvenici.

Hrvoje Slipčević, dipl. iur.

Profesoru Rudanu priznanje za izniman doprinos razvoju Sveučilišta

prof. Igor Rudan

Naš je fakultet imao puno razloga za ponos na ovogodišnjoj proslavi Dana Sveučilišta. Uz niz sjajnih nagrada i priznanja (Rektorove nagrade studentima, počasnoga doktorata prof. Henryju Leeju te počasnoga zvanja profesora emeritusa Zvonku Rumboldtu), ističe se još jedno važno priznanje koje je zaslužio profesor Igor Rudan. Riječ je o priznanju za izniman doprinos razvoju Sveučilišta, a kada se osvrnemo na dosadašnja dostignuća prof. Rudana, jasno nam je zbog čega je ovu nagradu i te kako zaslužio.

Prof. Rudan je vođenjem nacionalnih i međunarodnih projekata, brojnim nagradama koje je primio za svoj znanstveni rad te s preko 140 objavljenih CC radova postao jedan od vodećih znanstvenika ne samo u Hrvatskoj već i u Europi i svijetu. Suradnjom s najvećim svjetskim znanstvenicima i organizacijama poput UNICEF-a, Svjetske zdravstvene organizacije i Zaklade Billa i Melinde Gates osigurao je prepoznatljivost Medicinskoga fakulteta, Sveučilišta u Splitu i Hrvatske u cijelom svijetu. Među najvažnijim projektima čiji je voditelj prof. Rudan, je svakako hrvatska biobanka poznatija pod popularnim nazivom 10 001 Dalmatinac. Prof. Rudan je okupio brojne hrvatske znanstvenike oko ovoga projekta

koji se proteklih godina pokazao kao jedan od najuspješnijih znanstvenih pothvata u Hrvatskoj i regiji. Taj je projekt u protekle dvije godine potaknuo mnoga svjetski zapažena otkrića, a očekuju se i mnoga nova u bližoj budućnosti.

Uz prof. Rudana, plakete su dobili prof. Anna Maria Eleni Giammarco s Filozofskoga fakulteta, prof. Josip Kasum s Pomorskoga fakulteta te prof. Ivana Šverko s Građevinsko-arhitektonskog fakulteta. Čestitamo svim dobitnicima i želimo im uspješan nastavak blistavih karijera!

Dalibora Behmen, prof.

Profesionalno ogovaranje negativan je primjer studentima

Koliko ste se puta tijekom svojega medicinskog obrazovanja susreli s ogovaranjem i omalovažavanjem raznih medicinskih grana i specijalizacija? Stekao sam dojam da se o tom problemu malo piše i govori kod nas tako da se moram poslužiti jednim američkim istraživanjem.

Prije godinu dana provedeno je istraživanje među studentima medicine u SAD-u koje je ukazalo na problem »profesionalnog ogovaranja«, to jest, pojave negativnih komentara o liječnicima iz drugih grana medicine. Rezultati su pokazali da je većina ispitanih studenata tijekom studija bila izložena nekom obliku »profesionalnog ogovaranja«. Dvije grane koje su bile najizloženije ogovaranju su ginekologija i kirurgija. Međutim, ni druge grane medicine nisu pošteđene negativnih komentara. Podatak koji još više zabrinjava je da je čak 20 % ispitanika promijenilo odluku o specijalizaciji zbog negativnih komentara koje su čuli.

Na žalost, i mi se stalno susrećemo s tim. Često puta čujemo od starijih kolega i doktora kako je neka specijalizacija manje vrijedna od druge. Nedopustivo je da se na bilo kakav način omalovažava bilo koja grana medicine. Svi moramo biti svjesni golemoga truda koji netko uloži kako bi bio kvalitetan doktor, bez obzira koju specijalizaciju dobio ili izabrao. Omalovažavanjem drugih i njihova truda šalje se pogrešna poruka svima, pogotovo studentima koji tek počinju svoj medicinski put. Time dolazimo u opasnost da će se oni ponašati na isti način i omalovažavati izbor svojih budućih kolega. Također se stvara i nepotreban antagonizam što prikazuje potpuno pogrešnu sliku o medicini i doktorima općenito. Ogovaranje je nespojivo s profesionalnim ponašanjem doktora kakvo bi ono trebalo biti.

Kao što sam na početku naglasio, o ovom ćemo problemu teško nešto čuti ili negdje pročitati. Upravo je to i jedan od načina borbe protiv »ogovaranja«. Medicinski bi fakulteti trebali raditi na podizanju svijesti o tom problemu te od početka studija poučavati studente profesionalnom ponašanju. Moramo shvatiti da studente i njihovo ponašanje u budućnosti u velikoj mjeri oblikuju institucije u kojima se školuju. Ne možemo od njih očekivati profesionalno ponašanje ako im primjer ne budu njihovi profesori i drugi doktori. Osim toga, sigurno se nitko od nas ne bi želio naći na meti neopravdanih negativnih komentara. Još jedan razlog da se ne ponašamo prema takvom uzorku.

Negativni komentari o drugim granama medicine ne mogu donijeti ništa dobro, a mogu pružiti negativan primjer mlađim generacijama studenata. Na fakultetima je da rade na tome i da podignu razinu kolegijalnosti i profesionalnosti na razinu kakva priliči doktorskom pozivu.

Ivan Budimir Bekan
student 2. godine studija Medicine

Literatura:

Stephens MB et al. *Professional Badmouthing: Who Does It and How Common Is It? Family Medicine*. 2010;42(6):388-390.

Prvi fakultetski Simpozij mladih znanstvenika

Sudionici Simpozija s voditeljicom i povjerenstvom za ocjenjivanje

Na Medicinskom fakultetu u Splitu 26. siječnja 2011. po prvi put je održan Simpozij mladih znanstvenika na kojem su svoja istraživanja imali priliku predstaviti naši znanstveni novaci, asistenti i studenti poslijediplomskih studija. Sudjelovanje na Simpoziju bilo je dobrovoljno, a mlade znanstvenike smo se potrudili motivirati novčanim nagradama i plemenitim ciljevima. Ciljevi Simpozija bili su međusobno upoznavanje mladih znanstvenika, poticanje međusobne suradnje, vježbanje pisanja sažetka istraživanja i kratke biografije na engleskom jeziku te vježbanje kratke prezentacije svoga istraživanja. Do zadanoga roka za sudjelovanje na Simpoziju prijavilo se 20 duša, što nije malo, ali nije ni puno ako se ima u vidu da populacija znanstvenih novaka, asistenata i studenata poslijediplomskih studija broji oko 600 osoba.

Simpozij je suvereno vodila doc. dr. sc. Katarina Vukojević, koja je imala težak zadatak pobrinuti se da se Simpozij ne oduži duboko u noć. Naime, organizacijski odbor Simpozija, u kojem su bile dr. sc. Marija Raguž, mr. sc. Maja Marinović Guić, Ivana Mudnić, dr. med. i Lejla Ferhatović, dipl. ing., odlučio je da svako izlaganje treba trajati najviše 5 minuta, a ako se koristi prezentacija, onda treba imati najviše pet priloga. Nakon svakog izlaganja bilo je predviđeno par minuta vremena za pitanja stručnoga povjerenstva i publike.

Peteročlano stručno povjerenstvo u sastavu prof. dr. sc. Maja Pavela Vrančić, prof. dr. sc. Nada Krstulović, prof. dr. sc. Vladimir Šimunović, prof. dr. sc. Ivica Puljak i prof. dr. sc. Igor Jerković ocjenjivalo je umijeće prezentiranja, jednostavnost ispričane znanstvene informacije i znanstveni doprinos prezentiranoga istraživanja. Za sve ove tri kategorije članovi povjerenstva davali su ocjene od 1 do 5 i na kraju zbrojili bodove kako bi odredili tri najbolje ocijenjene prezentacije. Povjerenstvo nije imalo lagan zadatak jer je samo prof. Šimunović liječnik, a ostali članovi povjerenstva zaposlenici su drugih sastavnica Sveučilišta pa su u početku imali dvojbe oko svojih kompetencija da procijene medicinske teme. Međutim, kad su sve prezentacije završile i kad su zbrojene ocjene, pokazalo se da su gotovo svi izabrali tri najbolje prezentacije kao svoje favorite pri ocjenjivanju. Svega nekoliko

Prvonagrađene kolegice Sandra Kostić, Marina Degoricija i Maja Rogić

mladih znanstvenika nije poštivalo zadano pravilo o trajanju prezentacije, tako da je Simpozij završio u predviđenom roku od 2,5 h – taman u vrijeme kad je zakazan mikro-domjenak. Budući da je dekan odobrio novčane nagrade za tri najbolje prezentacije, organizacijski odbor je uspio osigurati samo još skromni mikro-domjenak u vidu sokova i fritula, što je zapravo velik uspjeh imajući u vidu recesijski trenutak i dekanovu štedljivost.

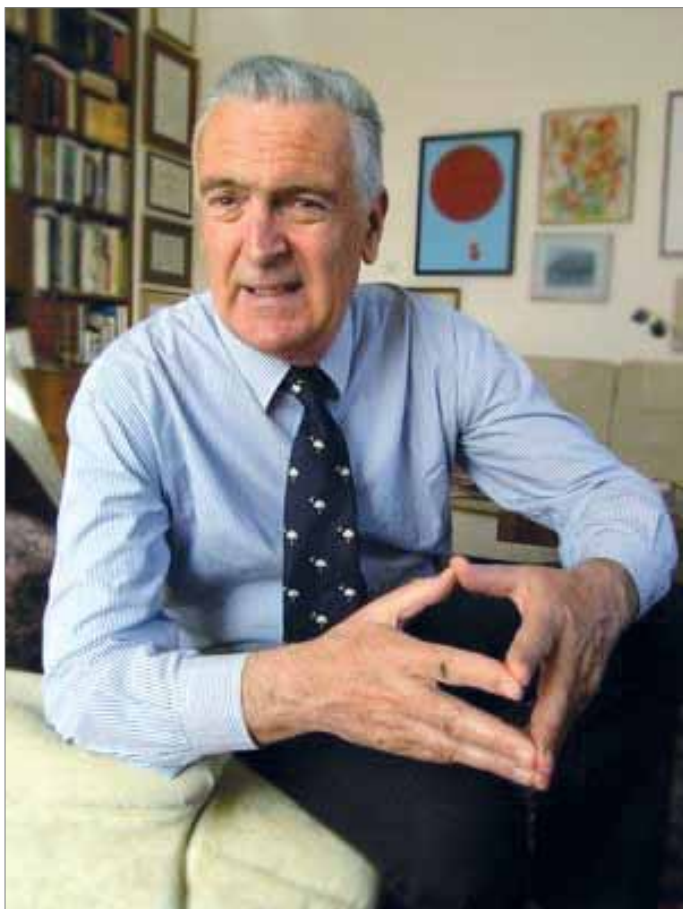
Na kraju Simpozija predsjednica stručnoga povjerenstva, prof. Krstulović, proglasila je tri najbolje prezentacije i uručila diplome trima kolegicama. Prvu nagradu dobila je Maja Rogić, znanstvena novakinja prof. dr. sc. Vedrana Deletisa, koja je imala 68,1 bodova od maksimalnih 75. Nagradu je dobila za prezentaciju *Representation of cricothyroid muscles at the primary motor cortex (M1) in healthy subjects, using navigated transcranial magnetic stimulation*. Drugu nagradu je s 63,8 bodova dobila Marina Degoricija, znanstvena novakinja prof. dr. sc. Janoša Terzića, koja je prikazala istraživanje *Functional characterization of novel DNA damage repair protein CxorfYZ*. Treća nagrada pripala je Sandri Kostić, novakinja prof. dr. sc. Damiira Sapunara, koja je osvojila 61,7 bodova za prezentaciju *Direct injection into the dorsal root ganglion: technical, behavioral and histological observations*.

Nagrade za prvonagrađene iznosile su 4 000, 1 000 i 500 kn, a nagrađene kolegice novčanu nagradu mogu utrošiti na znanstvenu opremu, knjige ili usavršavanje. Za kolege koji su sudjelovali na Simpoziju, a nisu osvojili jedno od prva tri mjesta, utjeha je bila u 9 bodova Hrvatske liječničke komore, koja je priznala Simpozij kao tečaj trajne medicinske izobrazbe.

Hvala kolegama koji su aktivno sudjelovali u Simpoziju, hvala publici koja je došla podržati svoje favorite, hvala članovima stručnoga povjerenstva i organizacijskom odboru, a najveće hvala našem dekanu, prof. dr. sc. Matku Marušiću, koji je trajni zagovaratelj poticanja mladih znanstvenika i koji je omogućio financijsko blagostanje ovoga lijepog događaja. Nadam se da će se Simpozij mladih znanstvenika na našem fakultetu nastaviti održavati svake godine.

doc. dr. sc. Livia Puljak

Prijedlog izbora prof. dr. Zvonka Rumboldta u zvanje profesora emeritusa

prof. dr. sc. Zvonko Rumboldt

Dana 19. listopada 2010. na prijedlog našega fakulteta prof. dr. sc. Zvonko Rumboldt proglašen je profesorom emeritusom Sveučilišta u Splitu. Prof. Rumboldt je jedan od najuglednijih liječnika, znanstvenika i sveučilišnih profesora u povijesti medicine u južnoj Hrvatskoj. Njegova je karijera bogata rezultatima na stručnom, znanstvenom i nastavnom planu, obnašao je vrlo važne društvene dužnosti, a na njegovoj karijeri i liku, bez obzira na to gledamo li ih moralno, materijalno, politički ili ljudski, nema ni najmanje mrlje. Taj kompliment nije kurtoazan, nego provjerljiv i dokaziv, a te značajke krasi samo one malobrojne kojima se treba diviti, koji čine stupove društva i struke i koji medicinu i akademsku zajednicu povijesno signifikantno iz prošlosti prevode u Europu. Posebno treba u obzir uzeti vrijeme i uvjete u kojima je dr. Rumboldt radio u najfertilnijem vremenu svoje karijere, u godinama kada intelektualac najviše i najbolje stvara. Bilo je to vrijeme siromaštva, neznanja i političke neslobode u kojemu je malo tko uopće znao što je to znanost u medicini, što su znanstvena istraživanja i znanstvene publikacije i kuda treba voditi splitsku medicinu. Time ne riječemo

plemenitost i pregalaštvo, požrtvovnost i uspjehe brojnih pojedinaca, ali onu pravu razinu europske intelektualnosti i svjetonazora malo se u kome može tako jasno prepoznati kao u cijelom tijeku karijere dr. Zvonka Rumboldta.

Konkretno, od 1965. kada se kao diplomirani liječnik zaposlio u Muću, Z. Rumboldt je objavio 697 naslova, od čega 76 članaka u znanstvenim časopisima koji se referiraju u elitnoj bazi podataka *Current Contents*, urednik je ili jedini autor 13 knjiga, a koautor u još 26 drugih stručnih i znanstvenih knjiga. Mentorirao je 3 doktorata znanosti i 11 magisterija i vodio dva republička i pet međunarodnih znanstvenih projekata. Bio je član uredništva u 9 znanstvenih časopisa i recenzent u brojnim drugima, do razine *Circulation* i *European Heart Journal*. Član je brojnih stručnih i znanstvenih društava, služio je kao (prvi) dekan Medicinskoga fakulteta u Splitu i kao član Nacionalnoga vijeća za visoku naobrazbu Republike Hrvatske. Njegov je društveni doprinos prepoznat u dodjeli Ordena rada sa srebrnim vijencem i ordenom Hrvatske Danice s likom Ruđera Boškovića.

Medicinski fakultet u Splitu s ponosom je predložio Sveučilištu u Splitu da dr. Zvonka Rumboldta izabere u zvanje profesora emeritusa, ne smjerajući pritom samo na priznanje i nagradu tom vrijednom kolegi nego i s uvjerenjem da će on svojim daljnjim radom povećati svoj ukupni doprinos hrvatskomu društvu i podcrtati vrline i rezultate po kojima ga se u hrvatskoj akademskoj zajednici prepoznaje već punih 45 godina. (Za studente: profesor emeritus Z. Rumboldt određivati će primjerenost pitanja u skupnim ispitima znanja.)

prof. dr. sc. Matko Marušić

Splitski liječnici pjevači

Zbor Splitski liječnici pjevači osnovan je 20. rujna 1988. I prije toga je bilo više pokušaja formiranja pjevačkoga zbora liječnika u Splitu, gdje se posebno istakla hvalevrijedna inicijativa dr. Josipa Žarkova, dr. Srđana Boschia i dr. Lovre Jerkunice, koja u tom trenutku nije realizirana.

Kao član zbora koji je dužnost tajnika obavljao prvih 15 godina, volim reći da zbor nije osnovala jedna osoba, nego je nastao udruženom i sazrelom željom mnogih, a napose entuzijazmom prvih 14 članova. Bili su to liječnici: Ante Brboleža, Izet Hozo, Vedran Hrboka, Ivan Dužević, Josip Žarkov, Jerolim Bakotin, Jure Matulić, Srđan Zavorović, Mihovil Biocić, Damir Mrass, Stjepo Botteri, Miroslav Mrass, Trpimir Glavina i Lovre Jerkunica.

Prva proba održana je u prostorijama koje je dr. Jakov Miličić darovao Hrvatskome liječničkom zboru (HLZ-u). Valja napomenuti da je tu prije bilo rođilište te da su stariji članovi zbora tu prvi put zaplakali, a i zapjevali. Audiciju je obavio prof. Rajmir Kraljević. Prvi nastup imali smo 18. ožujka 1989. u hotelu Marjan u Splitu, na balu liječnika.

Naši stalni podupiratelji od početka su: podružnica HLZ-a u Splitu, KBC Split te Medicinski fakultet u Splitu. Nagrađivali su i poticali naš rad pa smo se uvijek mogli osloniti na njih. I ovom prigodom zbor se zahvaljuje svojim podupirateljima. Znamo da bez žrtve i odricanja nema uspjeha, ali isto smo tako svjesni da su zbog aktivnosti u zboru zakinute naše obitelji, supruge i djeca. No, iznimno smo sretni što zbog djelovanja u zboru nikada nismo zakinuli naše pacijente.

Veseli nas činjenica da smo za vrijeme Domovinskoga rata najviše nastupali. Pjevali smo u bolnici – crkvi u Novoj Biloj, u Makarskoj u Centru za rehabilitaciju, u Dubrovniku smo održali koncert za vrijeme policijskoga sata – bili smo prvi »kulturnjaci« koji su se tada probili u Grad. Nastupili smo u svim većim, ratom pogođenim gradovima: Vukovaru, Zadru, Šibeniku, Vinkovcima, Slavonskom Brodu i Dubrovniku. Nastupili smo i u Zagrebu, Imotskom, Sinju, Supetru, na Lastovu, u susjednoj BiH (Sarajevu, Mostaru, Bugojnu, Livnu, Kraljevoj Sutjesci). U inozemstvu smo nastupili u Mađarskoj, Njemačkoj, Švicarskoj, Italiji, Sloveniji, Crnoj Gori (u Kotoru u katedrali, prvi put nakon 50 godina, uživo smo otpjevali Lijepu našu) te u Podgorici u teatru kada smo za bis pjevali U se vrime godišta, a cijeli je auditorij ustao i pjevao s nama.

Najviše smo, ipak, pjevali u Splitu, preko 250 puta, prigodom različitih medicinskih i nemedicinskih manifestacija. Tu su i naši tradicionalni koncerti za Božić i na Uskrsni ponedjeljak kada slavimo Dan zdravstvenih radnika. Zbor nastupa dragovoljno, bilo u domovini ili inozemstvu, kao što kaže i

Slika s probe Splitskih liječnika pjevača

Splitski liječnici pjevači na koncertu povodom Dana fakulteta

naš statut, na poziv naših podupiratelja ili drugih uglednika. A pozivali su nas načelnici i gradonačelnici, svećenici, kao i naši konzuli i veleposlanici.

Prvu kasetu snimili smo 1996. godine, prvi CD i kasetu Božićni koncert iste godine, 1997. snimili smo kasetu Uskrsni koncert, a 1998. CD Božićni koncert. Zbor je dobio mnogo povelja i priznanja, ali posebno izdvajamo Diplomnu zboru od HLZ-a za zasluge u radu u KBC-u Split, posebno za pomoć ranjenicima u Domovinskom ratu te za ukupne aktivnosti članova zbora. Zbor je dobitnik i Županijske nagrade 1998.

Naš dugogodišnji voditelj, maestro Rajmir Kraljević, za dvadesetu se godišnjicu oprostio od zbora i od tada nas vodi maestro Blaženko Juračić. Od početka nas na glasoviru prati prof. Rozarija Samodol, koja nas je mnogo zadužila te bila i ostala naša najvjernija suradnica. Zbor joj se i ovom prilikom od srca zahvaljuje, kao i maestru Kraljeviću.

Danas u zboru pjeva 32 pjevača. Nema smisla nabrajati zanimljivosti jer su mnogostruke, ali navodim nekoliko: u zboru se pjevali otac i sin, stric i nećak, braća, krvno vezani i nevezani prezimenjaci. Od prvoga sastava iz 1988. i danas još pjevaju dr. Josip Žarkov, dr. Srđan Zavorović, dr. Stjepo Botteri i dr. Ivan Dužević. Zajedno s nama nastupale su skoro sve operne prvakinje i prvaci te solisti Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu.

Što na kraju reći; zbor djeluje, radi i živi već 23 godine. Nadamo se i želimo da to djelovanje traje još jako dugo. Iskreno vjerujem da će mlađi članovi nastaviti tradiciju kada nas osnivača više ne bude i voditi zbor bez obzira na sve nedaće. Jer tko pjeva, zlo ne misli, a dodao bih i dvostruko moli, glasom i srcem. A uz pjesmu i šalu olakšavamo pacijentima i sebi.

Ovo nam je prilika da pozovemo mlade studente Medicine u Splitu, naše buduće kolege, da dođu na naše probe svakoga utorka u prostorije Medicinskoga fakulteta u 20:00 h, da se uključe u rad zbora te zajedno sa svojim profesorima i docentima zapjevaju, šale se, razgovaraju, putuju i sakupljaju znanja iz struke i života, jer su glazba i pjesma hrana ljubavi, kao što kaže veliki Shakespeare. A mi našim mladim kolegama i vjernoj publici od te »hrane ljubavi« želimo dati najviše i punom mjerom.

dr. Ivan Dužević

Za Cochrane kolaboraciju svi su čuli, ali malo ju je tko imao prilike vidjeti. Ove godine prilika je naša!

Kao što vjerojatno već i vrapci na krovu Medicinskoga fakulteta u Splitu pjevaju, Cochrane kolaboracija (www.cochrane.org) međunarodna je neprofitna organizacija koja se bavi promicanjem medicine utemeljene na dokazima. To je »virtualna« organizacija koja se okuplja »uživo« samo dva puta godišnje, svaki put u drugom gradu svijeta. Ove godine okupit će se u Hrvatskoj! Polugodišnji sastanak Cochrane kolaboracije održat će se na proljeće u Splitu, a svoj dolazak najavilo je više od 50 vodećih ljudi te organizacije. Riječ je o voditeljima Cochrane centara i ogranaka, urednicima Cochrane recenzijskih skupina, članovima Upravnoga odbora kolaboracije, vodećim svjetskim metodolozima i stručnjacima za medicinu zasnovanu na dokazima... Hrvatski liječnici, drugi zdravstveni djelatnici i zainteresirana javnost imat će priliku upoznati neke od tih ljudi ako se prijave i dođu na 3. hrvatski Cochrane simpozij koji će se održati 2. travnja 2011. – a gdje drugdje nego na Medicinskom fakultetu u Splitu.

Što možete očekivati od ovogodišnjega simpozija?

- dva plenarna predavanja, desetak različitih radionica – za svakoga ponešto!
- neposredan susret s vodećim ljudima Cochrane kolaboracije
- priliku za učenje i umrežavanje
- buffet ručak, grickalice, piće, kavu, razne edukativne materijale i salvete za brisanje ruku i usta
- 8 bodova Hrvatske liječničke komore
- 6 BUOgD (ako niste sigurni o čemu je ovdje riječ, pročitajte članak »O burnom ljetu u hrvatskom Cochrane ogranku« iz prošlog broja *Glasnika MEFST*)
- puno novih poslova i zadataka po završetku simpozija (opcionarno).

Program simpozija i dodatne informacije možete pronaći na www.cochrane.hr

dr. sc. Dario Sambunjak
Direktor Hrvatskoga ogranka Talijanskoga Cochrane centra

Kongres o liječenju boli u Osijeku

U Osijeku je održan 2. hrvatski kongres iz liječenja boli s međunarodnim sudjelovanjem od 7. do 9. listopada 2010. godine. Aktivno su sudjelovali djelatnici Ambulante za liječenje boli pri Kliničkom bolničkom centru Split i djelatnici Laboratorija za istraživanje boli Medicinskoga fakulteta u Splitu. Liječnici Ambulante za liječenje boli održali su dva usmena izlaganja i izložili 4 postera, a djelatnici Laboratorija jedno usmeno izlaganje i izložili su tri postera.

Među pozvanim predavačima bili su prof. dr. Damir Sapunar (Medicinski fakultet u Splitu) i prim. dr. Marko Jukić (Voditelj Ambulante za liječenje boli).

Na otvaranju kongresa predstavljen je i udžbenik iz algologije »**BOL - UZROCI I LIJEČENJE**«. Urednici su prim. dr. Marko Jukić, prof. dr. Višnja Majerić Kogler i prim. dr. Mira Fingler, specijalisti anesteziolozi.

U pisanju knjige sudjelovala su 42 autora različitih specijalnosti. Knjiga ima 391 stranicu, 45 ilustracija (slike, sheme) i 136 tablica. Materijal je podijeljen u 37 poglavlja.

Poglavlja u knjizi pisali su anesteziolozi, fizijatri-reumatolozi, neurolozi, kirurzi, onkolozi, psihijatar, neurokirurg, ginekolog, okulist, specijalist oralne medicine, infektolog i internist-gastroenterolog.

„Urednici knjige su anesteziolozi, a autori pojedinih poglavlja su specijalisti i priznati stručnjaci iz raznih područja medicine. Ovakav multidisciplinarni pristup je jedinstven i nešto što je najvrednije u ovoj knjizi.

Iako je knjiga predviđena kao udžbenik za poslijediplomsku nastavu i stalno medicinsko usavršavanje, vjerujem da će se knjiga naći na policama i stolovima naših kliničkih odjela kao i specijalističkih ambulanti i ambulanti opće prakse“ (izvadak iz recenzije).

Profesor Sapunar i doc. Livia Puljak u knjizi su napisali poglavlje o Neurobiologiji boli.

Više godina postoji suradnja između Ambulante za liječenje boli KBC-a Split i Laboratorija za istraživanje boli pri Medicinskom fakultetu u Splitu. Neki od izloženih postera rezultat su suradnje kliničara i istraživača pri Medicinskom fakultetu. Suradnja između kliničara i kolega koji se bave bazičnim istraživanjima jako je važna i treba je poticati te stvoriti uvjete da ona bude plodonosna. Možemo očekivati da će se suradnja nastaviti i u budućnosti.

Tijekom Kongresa održan je 1. simpozij medicinskih sestara iz liječenja boli. Medicinske sestre iz Ambulante za liječenje boli pri KBC-u Split imale su dvije zapažene usmene prezentacije.

prim. doc. dr. sc. Marko Jukić ispred svoga postera

prim. doc. dr. sc. Marko Jukić drži predavanje na kongresu

Naslovnica knjige Bol - uzroci i liječenje

Kongres je osim predavanja, prezentacije postera i simpozija imao i društvenu sastavnicu koja je bila jako dobro organizirana. Jedna skupina sudionika posjetila je Baranju, a druga je skupina sudionika posjetila Vukovar i Ilok. Na najistočnijem kraju Lijepe naše ugodno smo se družili uz slavonske specijalitete. Organizator je dobio mnogo pohvala za uspješnu organizaciju Kongresa. Sljedeći Kongres iz liječenja boli trebao bi biti u Splitu 2014. godine. Vjerujemo da će organizatori kongresa u Splitu također biti uspješni. Za uspjeh je potrebno zajedništvo i suradnja pa se nadamo da će ista biti nastavljena i da će rezultirati novim uspjesima. Novi tečaj o liječenju kronične boli (lipanj 2011.) bit će nastavak suradnje između Ambulante za liječenje boli i Laboratorija za istraživanje boli.

prim. doc. dr. sc. Marko Jukić

Wikipedia ugostila i naš fakultet

S početkom 2011. godine naša je ustanova dobila svoje stranice na hrvatskoj i engleskoj verziji Wikipedije. Na hrvatskoj su Wikipediji prije nas svoju stranicu već imali medicinski fakulteti iz Zagreba i Rijeke, ali mi se možemo pohvaliti da prvi među medicinskim fakultetima u Hrvatskoj imamo stranicu na engleskom jeziku na međunarodnoj Wikipediji.

Wikipedia je besplatna, mrežna, kolaborativna, multi-jezična enciklopedija koju podupire neprofitna organizacija Wikimedia Foundation. Wikipedia sadrži 17 milijuna članaka, od kojih je 3,5 milijuna napisano na engleskom jeziku. Svi članci proizvod su suradnje različitih autora jer Wikipediju može uređivati tko god ima pristup stranici. Wikipediju su 2001. pokrenuli Jimmy Wales i Larry Sanger i otada je postala najveći i najpopularniji referentni izvor informacija na internetu, a može se pohvaliti s 365 milijuna čitatelja. Hrvatska Wikipedija inačica je Wikipedije na hrvatskome jeziku, započeta 16. veljače 2003. Ima 93 800 članaka i 35. je Wikipedija po broju članaka.

O Wikipediji je u prosincu 2010. pisao časopis *Nature*, u čijem članku stoji da su neki znanstvenici sumnjičavi prema ovoj najvećoj internetskoj enciklopediji, možda zato jer wiki model objavljivanja, prema kojem svatko može uređivati tekst, nije u skladu s tradicionalnim akademskim pisanjem. Međutim, autori članka pišu da je vrijeme da se znanstvenici aktivnije uključe u projekt Wikipedia. Alex Bateman i Darren W. Logan u svom *Nature* članku navode: "Utipkajte bilo koji znanstveni pojam u bilo koju tražilicu i vrlo je vjerojatno da će vam prvi rezultat biti članak iz Wikipedije. Prije deset godina bilo bi nepojmljivo da besplatna kolaborativna

stranica koju pišu i održavaju volonteri dominira globalnim pružanjem znanja. Međutim, Wikipedia je danas prvi portal na kojem ljudi traže informacije o različitim temama, uključujući i znanstvene teme. Svidalo vam se to ili ne, i mnogi znanstvenici koriste Wikipediju da bi dobili pregled nekoga stručnog područja." U ovom članku Bateman i Logan pozivaju znanstvenike da se uključe u pisanje članaka na Wikipediji i da uređuju postojeće članke jer na taj način doprinose globalnoj dostupnosti ljudskih znanja.

Sada kada naš fakultet ima svoj članak na hrvatskoj i engleskoj verziji Wikipedije, svi ste pozvani da ga uređujete, popravljate i nadopunjujete. Na taj ćete način doprinijeti izgradnji najveće internetske enciklopedije, a usput i prezentirati svijetu sve vrline naše male ustanove.

doc. dr. sc. Livia Puljak

Procjena zdravstvenih tehnologija u Hrvatskoj

ŠTO JE PROCJENA ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA?

Procjena zdravstvenih tehnologija (engl. *Health Technology Assessment*, HTA) multidisciplinarnan je, stručan, nepristran, objektivan, temeljen na principima medicine utemeljene na dokazima i transparentan proces procjene kliničke učinkovitosti i sigurnosti, uz ekonomsku analizu novih ili već postojećih zdravstvenih tehnologija (lijekova, medicinskih proizvoda, kirurških procedura, dijagnostičkih postupaka, kao i ostalih tehnologija s područja prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije), uzimajući u obzir etička, socijalna, pravna i organizacijska načela.

Osnovni cilj procjene zdravstvenih tehnologija davanje je nepristrane, stručne, objektivne i transparentne preporuke o opravdanosti primjene nove tehnologije ili zamjeni dosadašnje zdravstvene tehnologije u svrhu daljnjega donošenja konačne objektivne odluke u zdravstvenoj politici, engl. *Evidence-based health care policy and decision-making*.

ULOGA AGENCIJA ZA KVALITETU I AKREDITACIJU U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU HTA

Godine 2007. Zakonom o kvaliteti zdravstvene zaštite (NN 107/2007., Članak 24.) definirana je uloga Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u postupku provođenja procjene zdravstvenih tehnologija u Republici Hrvatskoj; »Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu provodi postupak procjene zdravstvenih tehnologija te osigurava bazu podataka vezano uz akreditiranje, unaprjeđivanje kvalitete zdravstvene zaštite, edukaciju i procjenjivanje medicinskih tehnologija...«

Odjel za razvoj, istraživanje i zdravstvene tehnologije Agencije svoje aktivnosti započeo je u listopadu 2009. godine, jer je i sama Agencija zapravo započela s radom tek u ljetu 2009. godine. Započet je proces uspostavljanja sustava za procjenu novih ili već postojećih zdravstvenih tehnologija kako bi se stvorili preduvjeti za početak njihove aktivne procjene, u suradnji s nacionalnim i međunarodnim akademskim i znanstvenim institucijama i Agencijama za procjenu zdravstvenih tehnologija u okviru Europske mreže institucija za procjenu zdravstvenih tehnologija, EUnetHTA, te uspostavila baza podataka procijenjenih zdravstvenih tehnologija, uz trajno objavljivanje završenih procjena te pružanje obavijesti o procjenama koje su u tijeku na mrežnim stranicama Agencije.

dr. Renato Mittermayer, ravnatelj Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i dr. Mirjana Huić

DJELATNOSTI ODJELA ZA RAZVOJ, ISTRAŽIVANJE I ZDRAVSTVENE TEHNOLOGIJE

Osnovne djelatnosti Odjela trebale bi biti:

- 1) donošenje Smjernica za procjenu zdravstvenih tehnologija, kodeksa i obrasca za iskazivanje sukoba interesa, kao i ostalih dokumenata neophodnih za proces procjene zdravstvenih tehnologija;
- 2) davanje nepristrane, stručne, objektivne i transparentne preporuke o opravdanosti primjene nove tehnologije ili zamjeni dosadašnje zdravstvene tehnologije na zamolbu Ministarstva zdravstva (za donošenje odluka o kapitalnim investicijama u zdravstvu, donošenja novih zdravstvenih programa i slično), Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje, nositelja privatnih zdravstvenih osiguranja, uprava bolnica, stručnih društava s područja zdravstva, udruga bolesnika te farmaceutske industrije i proizvođača medicinskih proizvoda i dijagnostičkih aparata;
- 3) transparentan prikaz procesa procjene zdravstvenih tehnologija i baze podataka procijenjenih zdravstvenih tehnologija na web stranicama Agencije;
- 4) provođenje edukacije korisnika preporuka procijenjenih zdravstvenih tehnologija i svih sudionika u procesu izrade procjene zdravstvenih tehnologija, u suradnji s nacionalnim i međunarodnim akademskim i znanstvenim institucijama te agencijama za HTA u okviru EUnetHTA;
- 5) aktivno sudjelovanje u europskim projektima u području procjene zdravstvenih tehnologija i
- 6) poticanje razmjene stručnjaka, ideja i informacija s područja procjene zdravstvenih tehnologija.

MEĐUNARODNI KONTAKTI

Na samom početku rada Odjela uspostavljeni su značajni međunarodni kontakti, suradnja i aktivnosti. Naša agencija postala je članicom međunarodnoga stručnog Društva za procjenu zdravstvenih tehnologija (*Health Technology Assessment International*, HTAi). Agencija sudjeluje u velikom europskom projektu EUnetHTA Joint Action, a na poziv EU-a sada aktivno sudjelujemo i u pripremama za novi europski projekt EUnetHTA Joint Action 2 (od 2012.-2014. godine), kojim će se utvrditi sve djelotvorne mogućnosti europske suradnje i izraditi brojni » Core HTA« na europskoj razini. Novi projekt u skladu je s novousvojenom europskom direktivom (*Directive on the application on patients rights in cross border health care*) koja se odnosi na prava pacijenata u pružanju zdravstvene usluge preko granica država članica, a njen Članak 14. (sa šest točaka) detaljno opisuje suradnju na području procjene zdravstvenih tehnologija na europskoj razini.

EDUKACIJA NA PODRUČJU HTA

Prepoznajući važnost HTA za Hrvatsku, kao i edukacije na području HTA, Ured za pružanje tehničke pomoći i razmjenu informacija Opće uprave za proširenje EU-a (TAIEX), našoj je agenciji odobrio europski TAIEX projekt u obliku dvodnevne radionice. Radionica na temu *Health Technology Assessment; main principles, HTA process and report* održala se u prosincu 2010. u Zagrebu.

Cilj ove radionice bio je dati detaljan pregled glavnih principa i ciljeva procesa procjene kao i završnoga dokumenta procjene zdravstvenih tehnologija glavnim budućim korisnicima i dionicima u navedenom procesu. Radionicu je u potpunosti financirao TAIEX, a odvijala se na engleskom i hrvatskom jeziku, uz simultano prevođenje. Bilo je registrirano 110 polaznika iz cijele Hrvatske, predstavnika gotovo svih budućih korisnika i dionika procesa procjene zdravstvenih tehnologija, među ostalima predstavnika akademskih i znanstvenih institucija te osam stručnjaka predavača iz EU-a. Program dvodnevne TAIEX radionice kao i sve prezentacije u pdf obliku dostupne su na mrežnoj stranici http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=43260.

VAŽNOST SURADNJE AGENCIJE S NACIONALNIM AKADEMSKIM I ZNANSTVENIM USTANOVAMA

U skladu s europskim kretanjima i multidisciplinarnom karakteru HTA procesa, i naša agencija prepoznaje važnost suradnje s nacionalnim akademskim i znanstvenim institucijama (koje će se regulirati sporazumima o suradnji), s ciljem stvaranja hrvatske »mreže« stručnjaka u HTA procesu, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini, a sve kako bi se postigao osnovni cilj: **davanje nepristrane, stručne, objektivne i transparentne preporuke o opravdanosti primjene nove tehnologije ili zamjeni dosadašnje zdravstvene tehnologije u svrhu daljnega donošenja konačne objektivne odluke u zdravstvenoj politici** (engl. *Evidence-based health care policy and decision-making*), koja u konačnici rezultira poboljšanjem kvalitete i učinkovitosti zdravstvene zaštite, kako na nacionalnoj, tako i na europskoj razini.

Istovjetnom suradnjom želi se uspostaviti neophodna trajna edukacije korisnika preporuka procijenjenih zdravstvenih tehnologija i svih dionika u procesu izrade HTA, ne zaboravljajući pritom naše bolesnike i njihove udruge kao krajnje najvažnije korisnike. S obzirom na važnost HTA, potrebno je i uvođenje nastave iz navedenog područja, kako na diplomskoj, tako i na poslijediplomskoj razini, uz trajnu međunarodnu suradnju.

mr. sc. Mirjana Huić, dr. med., specijalist klinički farmakolog i toksikolog pomoćnica ravnatelja i voditeljica Odjela za razvoj, istraživanje i zdravstvene tehnologije
Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, Zagreb, Hrvatska
mirjana.huic@aaz.hr

DIPLOMIRALI
STUDIJ MEDICINA
OD 1.10.2010. DO 20.2.2011.

- 1 Roje Igor
- 2 Karelović Lucija
- 3 Marinković Jozica
- 4 Melada Antonia
- 5 Dodig Maja
- 6 Čovo Ana
- 7 Milić Ivan
- 8 Đuranac Katija
- 9 Skelin Ana
- 10 Bukarica Krešimir
- 11 Rakuljić Zdravka
- 12 Popović Vide
- 13 Bošković Braco
- 14 Čikara Anita
- 15 Gospodnetić Pave
- 16 Maras Marina
- 17 Oršulić Duje
- 18 Šilović Branko
- 19 Didolić Ivona
- 20 Pilipac Danijel
- 21 Matušić Ivana
- 22 Luketin Mirko
- 23 Pivac Velimir
- 24 Zoričić Marina
- 25 Duplančić Maja
- 26 Relja Teodora
- 27 Jadrić Nikola

DIPLOMIRALI
STRUČNI STUDIJ FIZIOTERAPIJA
OD 19.10.2010. DO 2.12.2010.

1. Begović Deni
2. Ivanković Ivana
3. Brdar Sara
4. Kačić Bartulović Ivan
5. Prkić Hrvoje
6. Družijanić Marija
7. Hrgović Ivan
8. Bajo Kristina
9. Božić Ante
10. Najev Ante
11. Mišura Marinela
12. Maličević Ljiljana
13. Jakelić Kristina
14. Plazibat Frane

DIPLOMIRALI
STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVA
OD 17.9.2010. DO 24.12.2010.

1. Vidović Sanja
  2. Matković Marieta
  3. Zoričić Diana
  4. Šamadan Tonka
  5. Pavić Lidija
  6. Budimir Lucija
  7. Leko Tatjana
  8. Paić Katarina
  9. Blažević Ana
  10. Ivandić Ivana
-

11. Đapić Ana
12. Romić Ksenija
13. Lozina Matilda
14. Milanović - Litre Ankica
15. Papak Ante
16. Jelaš Zorana
17. Nakić Marija
18. Vukić Suzana
19. Giljanović Tea
20. Baran Miranda
21. Bralo Julijana
22. Gotkovski Darka
23. Dučić Martina
24. Brkljačić Jelena
25. Tafra Ana
26. Kaloper Adrijana
27. Biočić Nada
28. Mardešić Matijana
29. Gudelj Ana
30. Dragan Božena
31. Kujundžić Ivana
32. Lovrinčević Milena
33. Moscatello – Jurišić Đurđica
34. Botica Silvana
35. Kljenak Danijela
36. Jolić Snježana
37. Grčić Marina
38. Martinović Ana
39. Racetin Tonka

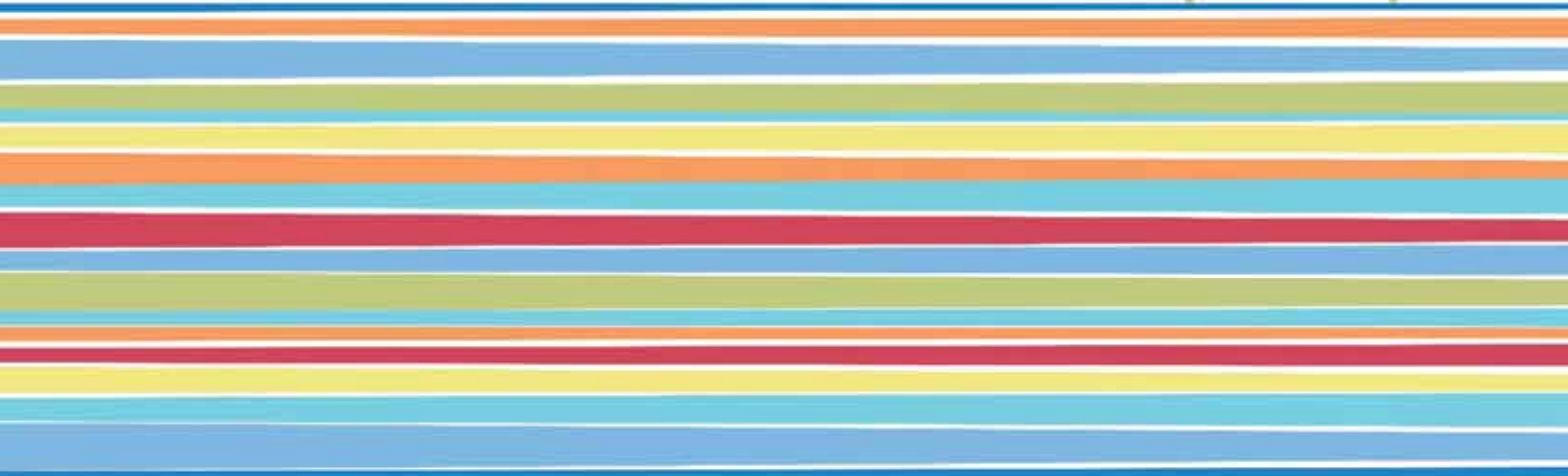
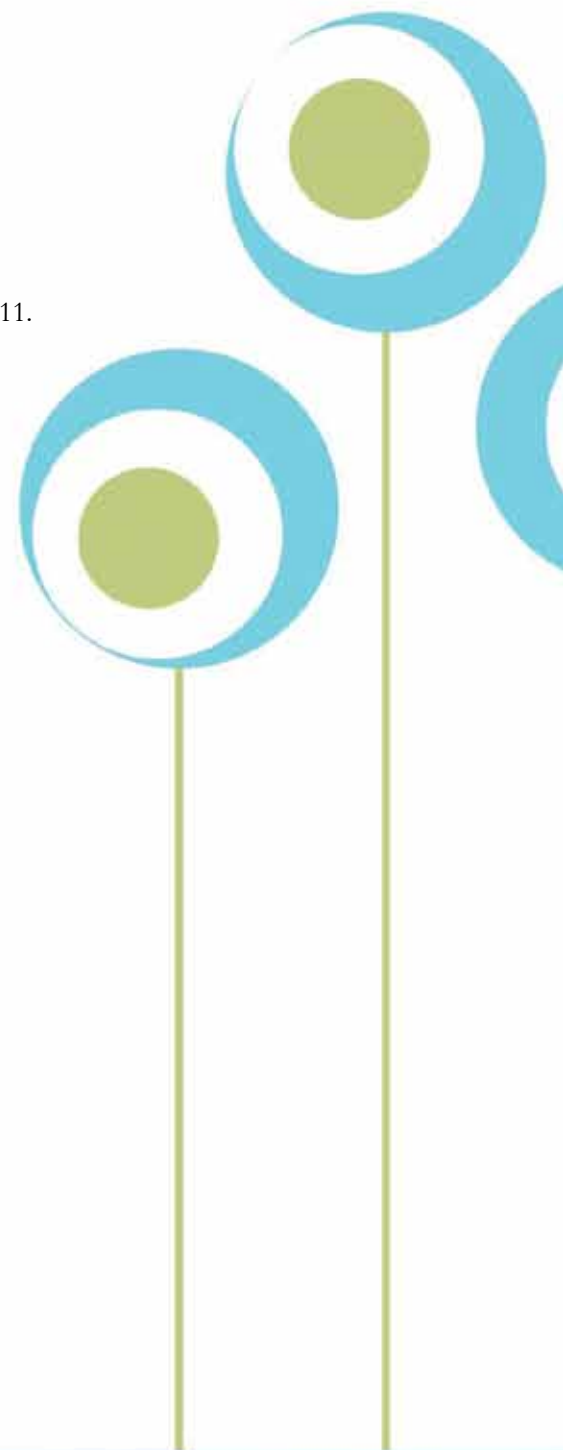
40. Tocilj Matea
41. Elezović Anela
42. Brkljačić Elizabeta
43. Frleta Petra

DOKTORIRALI

1. Klančnik Marisa, 16. 12. 2010.
2. Tomasović Mrčela Nada, 24. 1. 2011.
3. Novak Katarina, 24. 1. 2011.
4. Marinović Guić Maja, 28. 1. 2011.
5. Košta Vana, 28. 1. 2011.
6. Zekić Tomaš Sandra, 2. 2. 2011.
7. Marinović Ćurin Jasna, 8. 2. 2011.

MAGISTRIRALI

1. Kraljević Suzyen, 17. 2. 2011.

Evidence-based cuisine (Evidens-bejzd kužina)

Impressum

Glasnik Medicinskog fakulteta u Splitu

ADRESA: ŠOLTANSKA 2, 21000 SPLIT

E-MAIL: GLASNIK@MEFST.HR

Glavna urednica:

Livia Puljak

Studentska urednica:

Slavica Jurić

Uredništvo:

Ivica Grković

Dalibora Behmen

Nataša Musap

Ana Utrobičić

Lektorica:

Josipa Korljan

josipa.korljan@gmail.com

Dizajn i prijelom:

Jadranka Bošnjak

Tisak:

Slobodna Dalmacija

Naklada:

500 primjeraka

Split, ožujak 2011.